

Sprawozdanie z realizacji w 2017 r.

Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2018

DOMINO III

Jelenia Góra, 2018 rok

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w art 35a ust.1 pkt 1 stanowi, że do zadań powiatu należy m.in. opracowywanie i realizacja, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Uchwałą Rady Miejskiej Jeleniej Góry Nr 444.XLVI.2013 z dnia 19 listopada 2013r., przyjęty został „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych DOMINO III na lata 2014-2018”

„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych DOMINO III na lata 2014-2018” jest dokumentem niezbędnym do kształtowania polityki Miasta, zmierzającej do pełnego włączenia osób niepełnosprawnych we wszystkie dziedziny życia społecznego. Program wyznacza kierunki, w jakich powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniające im godne i aktywne życie, a także pomoc dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności.

Koordynatorem działań zdefiniowanych w „Programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych DOMINO III na lata 2014-2018” jest Miasto Jelenia Góra. Założone przez Program działania są realizowane przez: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne i działające na ich rzecz, placówki służby zdrowia, pracodawców, placówki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze i zajmujące się kulturą, turystyką i sportem, jednostki i instytucje działające w sferze pomocy społecznej oraz inne jednostki organizacyjne wspierające działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Idea działań podejmowanych w ramach Programu DOMINO III polegać ma na udzielaniu osobom niepełnosprawnym takiego wsparcia, aby umożliwić im samodzielną egzystencję, dając szansę na zaspokojenie podstawowych potrzeb, skuteczną realizację ról społecznych, a także szansę na rozwój.

Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, ratyfikowana przez Polskę 6 grudnia 2012 r., zalicza do grona niepełnosprawnych te osoby, które mają długotrwałe naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami. Niepełnosprawność, wg Konwencji ONZ, wynika z interakcji między osobami z dysfunkcjami a barierami środowiskowymi oraz barierami wynikającymi z postaw ludzkich, które utrudniają tym osobom pełny i skuteczny udział w życiu społeczeństwa, na zasadzie równości z innymi osobami.

Osobą niepełnosprawną jest taka osoba, która posiada orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych (zabawa, nauka, praca, samoobsługa).

Osoby z niepełnosprawnością to bardzo zróżnicowana grupa, należą do niej osoby z niepełnosprawnością fizyczną, poznawczą, sensoryczną oraz psychiczną. Większość niepełnosprawności nie jest widoczna (w tym: zaburzenia psychiczne, epilepsja, choroby narządów wewnętrznych, uszkodzenie słuchu). Niepełnosprawność może pojawić się w każdym momencie życia i mieć charakter czasowy lub stały.

Ostatnie dane GUS z roku 2011, dotyczące liczby osób niepełnosprawnych mieszkających w naszym Mieście, podają liczbę 14 339 osób niepełnosprawnych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku ludność Jeleniej Góry liczyła 77 084 mieszkańców, w tym 23 890 (31 %) w wieku powyżej 60 roku życia.

W Jeleniej Górze funkcjonuje Powiatowy Zespół Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Do zadań Zespołu należy określenie rodzaju niepełnosprawności oraz skutków dla osoby nią dotkniętej. Ponadto do zadań Zespołu należy wydawanie legitymacji potwierdzających status osoby niepełnosprawnej oraz kart parkingowych. W roku 2017 z wnioskiem o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997r. - osoby, które ukończyły 16 rok życia) wystąpiło do Zespołu 3274 osoby. Natomiast z wnioskiem o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności (dotyczącego osób, które nie ukończyły 16 roku życia) wystąpiło 219 przedstawicieli ustawowych. W okresie sprawozdawczym Zespół wydał 3155 orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia oraz 205 orzeczeń dla dzieci. Wystawiono 2008 legitymacji dokumentujących niepełnosprawność (z czego 1879 dla osób powyżej 16 r.ż.) i 766 karty parkingowe.

W Jeleniej Górze, już kolejny rok z rzędu, działa Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Jeleniej Góry nr 0050.345.2015.VII z dnia 23 września 2015 r. W 2017 r. odbyło się dziewięć posiedzeń Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, w następujących terminach: 21 marca, 11 kwietnia, 19 maja, 21 czerwca, 1 września, 18 września, 24 października, 14 listopada i 15 grudnia. Ze wszystkich posiedzeń sporządzono Protokoły, które są opublikowane na stronie internetowej Miasta, w zakładce „Sprawy społeczne - Dla Niepełnosprawnych”. Rada, w okresie sprawozdawczym, tj. w 2017 r., prowadziła działania o charakterze inicjatywnym, doradczym oraz konsultacyjnym.

W 2017 r. Gmina Jelenia Góra podpisała z Fundacją Eudajmonia porozumienie o współpracy w zakresie realizacji projektu pt. „Monitoring działań jednostek administracji rządowej i samorządowej w województwie dolnośląskim w kontekście realizacji praw osób z niepełnosprawnościami i dostosowania do postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.” Harmonogram działań w ramach ww. programu obejmuje: w roku 2017 przeprowadzenie ankiety nt. przestrzegania Konwencji ONZ, w 2018: ocenę obiektów miejskich pod względem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zbadanie dostępności miejskiego serwisu internetowego, sporządzenie raportu, sformułowanie rekomendacji oraz kontrolę wdrożenia rekomendacji.

Realizacja założeń Programu w roku 2017 przedstawiała się następująco:

Cel strategiczny nr 1: Kształtowanie prawidłowego wizerunku osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie

1.1. Cel operacyjny: Kształtowanie wolnego od stereotypów wizerunku osoby niepełnosprawnej

1.2. Cel operacyjny: Kształtowanie właściwych postaw społecznych sprzyjających realizowaniu praw osób niepełnosprawnych

1.3. Cel operacyjny: Uświadamianie osobom niepełnosprawnym przysługujących im praw i obowiązków

Lp	Działanie	Realizator
	<p>Organizacja i promocja imprez kulturalnych i turystycznych, w tym adresowanych do osób niepełnosprawnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • XXV Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy pod patronatem Prezydenta Miasta Jeleniej Góry, • Aukcja charytatywna na pomoc Małgosi Kocniowskiej z Jeleniej Góry, koncert zespołu Sachiel na Placu Ratuszowym w Jeleniej Górze, • III Cieplicki Maraton Ekologiczny „Wybieram zdrowie”, • Realizacja spektaklu Funnight w Jeleniogórskim Centrum Kultury (organizatorzy zbierali datki na leczenie i rehabilitację Małgosi Kocniowskiej), • 2 spektakle Kabaretu Paraniennormalni – charytatywnie dla Niny (teatr im. C.K. Norwida) • Koncert charytatywny „Cztery pory roku” na rzecz wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Jeleniej Górze (sala widowiskowa Jeleniogórskiego Centrum Kultury), • 7 edycja Ogólnopolskiego Koncertu Charytatywnego „Zaczarowane Świąta z Fundacją TAURON”, z zespołem BAJM • Koncert charytatywny Międzynarodowego Chóru „Sarva Dharma” pt. „Pieśni Świata i Kolędy (sala widowiskowa Jeleniogórskiego Centrum Kultury), podczas którego zbierano datki na rzecz podopiecznych wrocławskiego Hospicjum dla Dzieci, • Koncert charytatywny „Przytulic Świąta” w wykonaniu zespołów artystycznych dzieci z SP ne 8 i SP nr 11 w Jeleniej Górze (sala widowiskowa Jeleniogórskiego Centrum Kultury). <p>Kalendarz imprez kulturalnych i turystycznych, w tym imprez adresowanych do osób niepełnosprawnych, znajduje się w kalendarium imprez na stronie internetowej miasta www.jeleniagora.pl.</p>	<p>Urząd Miasta Jelenia Góra (Wydział Kultury i Turystyki, Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych)</p>
	<p>Promowanie i propagowanie imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, w których współuczestniczyły osoby niepełnosprawne przez przyznanie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji MOPS w Jeleniej Górze, do organizacji 18 imprez na kwotę 49.359 zł.</p> <p>Funkcjonowanie w siedzibie MOPS Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych,</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze</p>

	<p>który na bieżąco udziela informacji osobom niepełnosprawnym o przysługujących ulgach i uprawnieniach, o możliwościach uzyskania dofinansowań ze środków PFRON do różnych form rehabilitacji, a także na temat organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.</p> <p>Publikowanie wszystkich bieżących informacji dla osób niepełnosprawnych na stronie internetowej Punktu Informacji, dostępnej poprzez stronę MOPS w Jeleniej Górze pod adresem http://www.mops.jelenia-gora.pl/.</p>	
	<p>Zorganizowanie Konferencji „Niepełnosprawny Pełnoprawny – dysfunkcje intelektualne i choroby psychiczne” z okazji Międzynarodowego Dnia Osoby Niepełnosprawnej – dnia 1 grudnia 2017r. - w konferencji udział wzięło ponad 120 osób: przedstawiciele władz samorządowych, organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą osobom niepełnosprawnym, pracodawców i instytucji promujących w szczególności zatrudnianie osób niepełnosprawnych. Podczas Konferencji poruszane były tematy związane z rehabilitacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. W ramach Konferencji zorganizowany został występ artystyczny osób niepełnosprawnych, przygotowany przez Euforion Teatr Dolnośląskiego Stowarzyszenia Aktywnej Rehabilitacji ART. Wręczono nagrody laureatom Konkursów organizowanych przez Prezydenta Miasta Jeleniej Góry i Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych – Jeleniogórczanin Bez Barier i Wolontariusz Roku. Całość przedsięwzięcia miało charakter informacyjno-integracyjny.</p>	<p>Jeleniogórskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych</p>
	<p>Zorganizowanie dwóch pogadanek dla dzieci w trakcie Letnich i Zimowych Warsztatów Dziecięcych 2017 (pt. „Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczne Wakacje”)</p>	<p>„Przystań Twórcza” Cieplickie Centrum Kultury</p>
	<p>Realizacji 4 audycji „Karkonoskiej Telewizji Integracyjnej” - każda z wyemitowanych audycji składała się z bloków tematycznych: film tematyczny, magazyn informacyjny, rozmowa dnia – wywiad z osobami reprezentującymi administrację samorządową, program o osobach niepełnosprawnych „Niepełnosprawny, pełnosprawny w życiu” oraz przegląd prasy. Emisja audycji na portalach społecznościowych, kanale youtube, na stronie www.kson.pl. a także za pośrednictwem 25 płyt DVD dystrybuowanych wśród organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego. Podobnie jak w poprzednich edycjach Karkonoską TV Integracyjną przygotowywały osoby niepełnosprawne przy merytorycznym wsparciu redakcji TV Strimeo.</p> <p>Audycje realizowane były z tłumaczeniem na język migowy oraz deskrypcją (napisy dolne).</p> <p>Rezultaty realizacji KTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa wizerunku osób niepełnosprawnych, • edukacja w zakresie praw osób niepełnosprawnych, • integracja środowiska osób niepełnosprawnych, • promocja Miasta Jeleniej Góry . 	<p>Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych</p>
	<p>Realizacja zadania pn. VII Integracyjne Impresje Plastyczne „Wspólnie w twórczy świat” - Chodź pomaluj mój świat, polegającego na wspólnym wykonaniu przez dzieci niepełnosprawne i pełnosprawne (ponad 60 uczestników) wspólnych prac plastycznych. Prace wykonywane były na podobrazdach umieszczonych na sztalugach, za pomocą farb akrylowych. Wspólne tworzenie wpłynęło na umiejętności społeczne uczestników, integrację, wzrost świadomości dzieci i młodzieży w stosunku do osób niepełnosprawnych. Wydrukowano 600 składanych kalendarzyków na 2018 rok, na których umieszczono nagrodzone i wyróżnione prace. Uczestnicy otrzymali nagrody w postaci przyborów plastycznych i maskotek. Organizacja imprezy pozwoliła na zachowanie tradycji „Impresji Plastycznych” istniejącej od roku 2009 oraz promocji Jeleniej Góry jako miasta przyjaznego osobom niepełnosprawnym.</p>	<p>Stowarzyszenie Pomoc w Integracji Uczniów szkoły Podstawowej Nr 8</p>

<p>Organizacja obchodów Międzynarodowego Dnia Białej Laski. Uroczystość objęta została honorowym patronatem Prezydenta Miasta Jeleniej Góry. W ramach obchodów miały miejsce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkanie integracyjne osób zaangażowanych w działalność na rzecz osób niewidomych, • uroczysty obiad, • część artystyczna: występ zespołu muzycznego Prestiż, wystawa fotografii pt. „Bariery i aktywność”, występ laureata I nagrody Festiwalu Bez Barrier – Święta Góra, • przyznanie odznaki „Przyjaciel Niewidomych” dla osób szczególnie zasłużonych na rzecz osób niedowidzących, • rozlosowanie wśród uczestników 20 podwójnych wejściówek do Teatru i Filharmonii w Jeleniej Górze. <p>Organizacja „Międzynarodowego Dnia Dziecka” w dniu 03.06.2017 r. - zabawa integracyjna podopiecznych dzieci Koła z uczniami ze Szkoły Podstawowej Nr 6 - dofinansowanie ze środków PCPR, Straży Miejskiej w Jeleniej Górze. Przygotowanie 30 paczek dla podopiecznych dzieci. Liczba uczestników – 51 osób.</p> <p>Działania informacyjne, realizowane przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • artykuły na stronach internetowych jelonki, • reportaże w telewizji regionalnej: DAMI, STRIMEO, • udzielanie informacji o prawach i obowiązkach dotyczących osób niepełnosprawnych w godzinach pracy biura Związku. 	<p>Polski Związek Niewidomych Koło w Jeleniej Górze</p>
<p>Realizacja programów prewencyjno-edukacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Razem Bezpieczniej” • „Bezpieczny Senior” • „Seniorze świeć przykładem” • „Bezpieczne Osiedle” • „Kręci mnie bezpieczeństwo” • „Handel ludźmi” <p>Wszystkie akcje, mają na celu poprawę bezpieczeństwa i jakości życia osób z niepełnosprawnościami, w tym osób starszych. W środkach masowego przekazu cyklicznie pojawiają się komunikaty mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych. W spotkaniach informacyjnych biorą udział członkowie organizacji skupiających osoby niepełnosprawne, m.in. JFOON, Polskiego Związku Emerytów Rencistów, KSON. KMP organizuje corocznie kurs samoobrony dla kobiet „Bezpieczna w swoim mieście”, w którym uczestniczą osoby w wieku senioralnym oraz osoby niepełnosprawnościami.</p>	<p>Komenda Miejska Policji w Jeleniej Górze</p>
<p>Działania prewencyjno-edukacyjne:</p> <p>1. <u>„CZY CHCIAŁBYŚ BYĆ NA MOIM MIEJSCU”</u> - akcja polegająca na „udroźnieniu” miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych, tzn. kopert. Realizując to zadanie przeprowadzono spotkania z uczniami szkół średnich: Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1, Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 3, którzy korzystają ze środka jakim jest samochód osobowy i jako kierowcy dojeżdżają do szkoły. Przeprowadzono spotkania z firmami zajmującymi się Ochroną Osób i Mienia na terenie hipermarketów Tesco i Auchan, Castorama w sprawie zwrócenia uwagi na parkowania samochodów na miejscach przeznaczonych dla osób do tego uprawnionych. W miesiącu październiku działając na rzecz osób niepełnosprawnych przeprowadzono happening na Placu Piastowskim w którym uczestniczyli uczniowie szkół średnich, którzy rozdawali ulotki dla przechodniów informując ich o przestrzeganiu zasady - „Czy chciałbyś być na moim miejscu”.</p> <p>2. <u>„PŁYTKA WOBRAŹNIA TO KALECTWO”</u> - działania związane z zagadnieniem zachowania się podczas kąpieli w nieznanych akwenach wodnych i na basenach</p>	<p>Straż Miejska w Jeleniej Górze</p>

<p>kąpielowych. Przeprowadzono prelekcje w szkołach podstawowych i gimnazjalnych na temat bezpiecznego zachowania się nad wodą. Główną tematyką dotyczyła bezpieczeństwa dzieci i młodzieży nad wodą a szczególnie przy oddawaniu skoków „na główkę”. W trakcie omawiania zagadnień tematycznych został zaprezentowany materiał multimedialny oraz materiały filmowe omawiające:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Po skoku” materiał przedstawił wypowiedź czterech młodych mężczyzn, którzy przez lekkomyślność i brawurę skokami „na główkę” do wody doznali uszkodzenia rdzenia kręgowego w wyniku czego zostali osobami niepełnosprawnymi jeżdżącymi na wózkach inwalidzkich, • „Zasady” materiał poruszał temat: w jakich miejscach nie należy się kąpać i zakres udzielania pierwszej pomocy. • „Mapa czarnych punktów” materiał pokazał najniebezpieczniejsze miejsca kąpieliskowe, w których odnotowano najwięcej wypadków. Jednocześnie w omówieniu tego zagadnienia zaapelowano do osób prowadzących aby podczas przeprowadzania zajęć z uczniami „Płytką wyobraźnia to kalectwo” stworzyć „Mapę czarnych punktów” naszego rejonu. • Uczestniczono w spotkaniach z półkoloniami w Jeleniogórskim Centrum Kultury, Osiedlowym Domu Kultury „Zabobrze”, Domu Kultury „Przystań Twórcza”, MDK „Jelonek”, Domu Kultury „Muflon”, gdzie były omawiane formy zachowawcze dzieci będących na wakacjach a często bawiących się nad akwenami wodnymi. W czasie tych zajęć były przygotowane pokazy ratownictwa medycznego oraz szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. <p>3. „WALKA Z DYSKRYMINACJĄ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM” - współorganizowano działania prewencyjne w postaci akcji plenerowych pn. „Pomoc dla Filipa”, „Uśmiech dziecka” na terenie Parku Zdrojowego w celu wspierania osób niepełnosprawnych.</p> <p>4. „KTO WPADA W OCZY NIE WPADA POD KOŁA” - spotkania w przedszkolach i szkołach podstawowych, na których były omawiane zagadnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz konsekwencji wynikających z lekceważenia tego zagadnienia. Omawiając tematy podkreślono jak ważne znaczenie w bezpieczeństwie jest posiadanie elementów odblaskowych oraz zachowania się podczas bycia użytkownikiem ciągów pieszych i przechodzenia na drugą stronę przy sygnalizacji świetlnej oraz gdy jej nie ma.</p> <p>5. „BEZPIECZNY SENIOR” - uczestniczono w spotkaniach edukacyjnych w Domu Dziennego Pobytu i Domu Opieki „Pogodna Jesień”, gdzie w czasie spotkań omówiono zagadnienia związane z bezpieczeństwem osób starszych na ciągach pieszych (przechodzenie przez ulicę) oraz zachowania szczególnej ostrożności przy kontaktach z osobami nieznanymi (metoda na wnuczka, policjanta, sprzedawcy usług telekomunikacyjnych), które mogą okazać się oszustami.</p> <p>5. „DEBATY SPOŁECZNE” - Straż Miejska uczestniczyła w Debatach Społecznych organizowanych przez KMP w Jeleniej Górze pn. „Bezpieczny Senior”, „Seniorze-świeć przykładem”. W Debacie były poruszane przykłady bezpieczeństwa osobistego i społecznego osób starszych jak również tematy dotyczące oszustw i kradzieży, którymi są osoby starsze i niepełnosprawne.</p>	
<p>Organizacja koncertów z okazji m.in.: Światowego Dnia Inwalidy, Dnia Seniora, Nowego Roku, V Przeglądu Amatorskiej Twórczości Seniorów – ok. 2000 uczestników. Organizacja cyklicznej imprezy pn. „Senioralia”, której odbiorcami i uczestnikami są</p>	<p>Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów</p>

	<p>członkowie Związku ale również osoby niezrzeszone, mieszkańcy Jeleniej Góry i okolic oraz goście z całej Polski. Poszczególne wydarzenia Senioraliów mają miejsce w sali Jeleniogórskiego Centrum Kultury oraz na Placu Ratuszowym. W 2017 r. w imprezie uczestniczyło 30 zespołów, ok. 400 wykonawców a szacuje się, że w VI Senioraliach wzięło udział blisko 4000 osób.</p> <p>Powyższe wydarzenia dofinansowane są ze środków: budżetu Miasta w wysokości 30 tys , ze środków PFRON 12,1 tys zł, oraz innych źródeł – sponsorzy 5,5 tys. środki własne 35 tys.</p>	w Jeleniej Górze
	<p>Uczestnictwo podopiecznych stowarzyszenia w obchodach Światowego Dnia Zespołu Downa, organizowanych w Jeleniogórskim Domu Kultury.</p> <p>Wydanie kalendarza ściennego na 2018 r. zilustrowanego zdjęciem dzieci z zespołem Downa oraz zawierającym informację o działalności stowarzyszenia.</p> <p>Uczestnictwo dzieci - podopiecznych stowarzyszenia w wydarzeniach kulturalnych m.in.: Festynie Integracyjnym organizowanym przez MOPS, Koncercie Charytatywnym „Zaczarowane Święta z Fundacją Tauron”.</p> <p>Kampanie informacyjne w mediach dotyczące problematyki osób z niepełnosprawnością intelektualną, przełamujące stereotypy nt. tych osób.</p>	Jeleniogórskie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa
	<p>Uczestnictwo Członków Stowarzyszenia w II ogólnopolskiej debacie osób niepełnosprawnych słuchowo, w Krakowie dnia 14.09.2017 r., organizowanej przez Lubelskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych - Sejmik Wojewódzki. Na debacie poruszono kwestie dotyczące m.in.: nauki, zatrudnienia, ochrony zdrowia, wypoczynku, sportu, udziału w życiu kulturalnym w kontekście dostępności tych dziedzin dla osób niepełnosprawnych słuchowo.</p> <p>Publikacja na stronie internetowej Stowarzyszenia, bieżących informacji nt. przyczyn utraty słuchu, aparatów słuchowych, implantów oraz działalności samego Stowarzyszenia LIRA.</p>	Stowarzyszenie Niedosłyszących LIRA
	<p>Realizacja celu przez :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. publikację w Biuletynie KSON-u „Niepełnosprawni Tu i Teraz” czterech artykułów: <ul style="list-style-type: none"> • „New ego –nowe oko”, • „Inwalidzi wzroku na wodzie” – Dzień białej laski, • „W teatrze wreszcie znikną bariery”, • „Wspomnienie o Jerzym Zoniu” (wieloletnim, zasłużonym członku SIW). 2. spotkania integracyjne członków (wg Kalendarium) w każdy ostatni wtorek każdego m-ca z wyjątkiem dwóch miesięcy wakacyjnych tj. 10 <p>Tematy zebrań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Nowości Książki Mówionej” • „Przyjazna komunikacja miejska” • „Międzynarodowy Dzień Przytulania” • „Historia Cieplickiego Muzeum” przedstawiona w sposób niezwykle interesujący przez Pana Stanisława Firsztę dyrektora Muzeum Przyrodniczego • „Konkurs literacki zasady udziału” • „Problemy bezpieczeństwa – antyterroryzm” w bardzo ciekawy i zrozumiały sposób przedstawił dr Marcin Soboń • „Niepełnosprawni w autobusach MZK” udział w spotkaniu z Dyrekcją MZK i przedstawicielami kierowców i kontrolerów – na terenie MZK • „Likwidacja barier w Teatrze Jeleniogórskim” w planowanym remoncie modernizacyjnym” – przedstawił dyrektor Tadeusz Wnuk • „Jesienna depresja” była tematem spotkania z Panią psycholog mgr Ewą Knychas. 	Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku
	<p>Udział w konkursie ogłoszonym przez Prezydenta Miasta Jeleniej Góry „Jeleniogórczanin bez barier”, w którym główną nagrodę otrzymała prezes stowarzyszenia pani Teresa Adamowicz.</p> <p>Udział w XIII Konferencji Integracyjnej organizowanej przez Szkołę Podstawową nr 8 w dniu 24.03.2017r. Celem konferencji była wymiana doswiadczeń między</p>	Stowarzyszenie Osób Przewlekłe Chorych „Pomocna Dłoń”

	<p>stowarzyszeniami, instytucjami oraz szkołami, które na co dzień pracują z osobami niepełnosprawnymi.</p> <p>Udział w Środowiskowej Debacie Doradczo-Programowej w ramach realizacji projektu „Wdrażanie Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych – wspólna sprawa” - Kraków 04.10.2018r.</p>	
	<p>Prelekcje i pogadanki organizowane na terenie Domu dotyczące praw i obowiązków osób niepełnosprawnych i starszych, prelekcje dotyczące zdrowego stylu życia u osób niepełnosprawnych.</p> <p>Spotkania pensjonariuszy ze specjalistami z dziedziny fizjoterapii, medycyny i psychologii – wykłady i prezentacje nt. funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>Udział w debacie organizowanej przez Książnicę Karkonoską dotyczącą bezpieczeństwa Seniorów</p>	DPS Pogodna Jesień
	<p>Organizacja XIX edycji Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla Dzieci i Młodzieży</p> <p>2017 pod hasłem „25 LAT PSP – PROFESJONALNI, SPRAWNI, POMOCNI”, eliminacje powiatowe, zdanie dofinansowane przez UM Jeleniej Góry.</p>	Młodzieżowy Dom Kultury w Jeleniej Górze
	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • warsztaty psychoedukacyjne uświadamiające osobom niepełnosprawnym ich prawa i obowiązki (42 uczestników), • konsultacje (indywidualne i grupowe) z psychologiem i socjoterapeutą mające na celu kształtowanie właściwych postaw społecznych sprzyjających realizowaniu praw osób niepełnosprawnych (42 uczestników), • realizacja rehabilitacji zawodowej poprzez zatrudnienie w 2017r. sześciu osób niepełnosprawnych. 	Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej
	<p>Przygotowanie zajęć edukacyjnych w zakresie m.in. zagadnień dotyczących osób niepełnosprawnych.</p>	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Jeleniej Górze
	<p>Kształcenie 26 studentów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (od stopnia lekkiego po znaczny). Osoby te, w pełni uczestniczą w procesie dydaktycznym oraz życiu akademickim. W przypadku jakichkolwiek problemów mogą liczyć na pomoc Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych.</p>	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze
	<p>Realizacja celu poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze w szkole i zajęcia w grupach wychowawczych, • zajęcia socjoterapeutyczne, • realizacje Programu Wychowawczo-Profilaktycznego placówki, • pomoc psychologiczno – pedagogiczna wychowankom i rodzicom/prawnym opiekunom. 	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Jeleniej Górze
	<p>Akcja wspierająca zbieranie nakrętek dla chorego Wiktora, Olafa i Małgosi, aktywny udział wszystkich klas.</p> <p>W ramach akcji edukacyjnej „Niepełnosprawni – Pełnosprawni” corocznie organizowane są przez uczniów gimnazjum i liceum w ZSO Nr 1 „Bale integracyjne” dla dzieci ze Szkoły Specjalnej.</p>	ZSO nr 1 w Jeleniej Górze
	<p>Współpraca młodzieży z II LO im. C.K.Norwida z młodzieżą z ZSiPS podczas projektu „Pacłorkowo”. Projekt, którego ideą jest połączenie różnych dziedzin sztuki, różnorodnych działań twórczych oraz odrębnych środowisk. Działania zakończone spektaklem na scenie JCK i Teatru zdrojowego. Twórcami scenariusza, scenografii i muzyki byli uczniowie pełnosprawni oraz uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną. Projekt objęty honorowym patronatem przez Prezydenta Miasta Jeleniej Góry.</p>	ZSO nr 2 w Jeleniej Górze
	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z wychowawcą i pedagogiem, • spotkania z przedstawicielami fundacji i instytucji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi, • spotkanie z Romanem Geftasewiczem, 	Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze

	<ul style="list-style-type: none"> • program wychowawczy „Niepełnosprawni wśród nas” (kształtowanie otwartości, tolerancji). 	
	<p>Realizacja celu przez:</p> <p>Rozmowy z uczniami na temat funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w szkole, prowadzone przez pielęgniarkę, pedagoga szkolnego, wychowawców.</p> <p>Pogadanki na lekcjach wychowawczych dotyczące niepełnosprawności, dysfunkcji psychicznych, fizycznych.</p> <p>Przeprowadzenie zajęć warsztatowych w ramach lekcji wychowawczych oraz konsultacji przez pedagoga szkolnego na następujące tematy: "Życie z niepełnosprawnością", „Akceptacja siebie jako osoby niepełnosprawnej – cele życiowe a wartości”, „ Obraz własnego ja”, „Pozytywne cechy osobowości”. Szczególną uwagę poświęcono na uświadomienie młodzieży kwestii niepełnosprawności.</p> <p>Zorganizowanie zajęć wychowawczych na temat praw człowieka i praw dziecka, ze szczególnym zwróceniem uwagi na osoby niepełnosprawne, osoby z orzeczeniami i opiniami lekarskimi.</p> <p>Prowadzenie lekcji wychowawczych na temat niepełnosprawności fizycznej i psychicznej, edukacji zdrowotnej, kształtowanie odpowiedzialności za siebie i drugiego człowieka.</p> <p>Szkolenia młodzieży z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, uwrażliwienie na problem epilepsji, szkolenia z ratownictwa przedmedycznego.</p>	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”
	<p>Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez organizację nauczania indywidualnego. Udział uczniów z orzeczeniami o niepełnosprawności w życiu kulturalnym i społecznym szkoły. Dostosowanie warunków egzaminu maturalnego dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Zajęcia wychowawcze o tematyce dotyczącej osób niepełnosprawnych.</p> <p>Rozmowy indywidualne z uczniami mające na celu kształtowanie postaw tolerancji i empatii stosunku do osób niepełnosprawnych.</p> <p>Współpraca z Polskim Związkiem Niewidomych i Niedowidzących – uczniowie brali udział w organizacji i obsłudze mikołajkowej zabawy integracyjnej dla dzieci ze sprzężonymi niepełnosprawnościami. Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno - Wychowawczym kształcącymi dzieci niepełnosprawne – transport dzieci szkolnym busem do wyznaczonych szkół i do domów po zakończonych zajęciach.</p>	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poruszanie tematów dot. niepełnosprawności na lekcjach wychowawczych, • omawianie tematów dot. dyskryminacji, stereotypów, tolerancji realizowana na lekcjach wychowawczych i wdż, zgodna z programem wychowawczym szkoły • integracja osób niepełnosprawnych poprzez ich udział w imprezach szkolnych, wolontariacie • możliwość korzystania z porad pedagoga szkolnego, psychologa z PPP. 	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych
	<p>Zajęcia edukacyjne w ramach godzin wychowawczych z zakresu programu wychowawczego i profilaktycznego szkoły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informowanie o prawach osób niepełnosprawnych, • rozwijanie empatii, • uczenie savoir-vivru. 	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze
	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przydzielanie uczniom zadań i ról na miarę ich możliwości, stwarzanie sytuacji, w których mogą osiągnąć sukces, • Wzmacnianie, pozytywne-nagradzanie i wyróżnianie uczniów podczas apeli szkolnych, • Objęcie uczniów z niepełnosprawnościami dodatkową, szczególną troską i opieką przez wychowawców, nauczycieli, pedagoga szkolnego, • Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dla uczniów, w ramach lekcji wychowawczych przez wychowawców. Tematyka zajęć: 	Szkoła Podstawowa nr 2 w Jeleniej Górze

- Nauka tolerancji i empatii- uwrażliwienie na los drugiego człowieka w tym osób niepełnosprawnych.
- Znaczenie wartości w życiu człowieka.
- Zajęcia integrujące środowisko klasowe- budowanie pozytywnych relacji społecznych.

W dniu 15.03.2017 r. dziesięcioro uczniów klas 1 gimnazjum (w tym dzieci z niepełnosprawnościami) pod opieką pedagoga szkolnego p. Anny Kuryś, wzięło udział w „Integracyjnych warsztatach tanecznych” w Szkole Podstawowej nr 8 w Jeleniej Górze.

W dniu 15.03.2017 r. dwóch uczniów klas 3 gimnazjum wzięli udział w „Impresjach Plastycznych” w Szkole Podstawowej nr 8 w Jeleniej Górze. Wspólnie z dziećmi malowali i integrowali się.

W dniu 01.06.2017 r. dziesięcioro uczniów z kl. 2d, 2f, i 3e wzięło udział w „Dniu Sportu” w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Jeleniej Górze. Nasi uczniowie pomagali przy organizacji zawodów sportowych, przy malowaniu farbami ogrodzenia w/w szkoły.

Uczniowie naszej szkoły pod opieką pani Agnieszki Dobrzańskiej-Lis przez cały rok szkolny realizowali akcję prospołeczną: „Pola Nadziei”. Uczniowie zorganizowali zbiórkę żonkili, które następnie posadzili na terenie szkoły, zorganizowali także Kiermasz Wielkanocny, a zebrane pieniądze wpłacili na konto Fundacji Pola Nadziei wspierającej dzieci z chorobami nowotworowymi.

We wrześniu 2017 r. nasza szkoła uczestniczyła w integracyjnym projekcie „Pacłorkowo”, finansowanym przez Narodowe Centrum Kultury. W ramach projektu uczniowie pod opieką pani Katarzyny Kłafy, wzięli udział w warsztatach plastycznych i teatralnych. Uczestnicy projektu od początku września spotykali się w różnych miejscach, by podczas warsztatów tworzyć muzykę, bawić się w teatr i wyrażać siebie poprzez działania plastyczne, nie zważając na różnice wieku, pochodzenie czy stopień sprawności. W projekcie uczestniczyli także uczniowie Zespołu Szkół i Placówek Specjalnych przy ulicy Kruszwickiej oraz uczniowie SP10. Projekt był realizowany w okresie od 11 września do 21 października. Zwieńczeniem działań był spektakl i wystawa prac, które odbyły się w Teatrze Zdrojowym i na scenie JCK.

W ramach wolontariatu wobec ludzi, pani Iwona Trelka i pani Beata Winkel zorganizowały zbiórkę nakrętek na rehabilitację dla Wojtusia Malko, który urodził się przedwcześnie i aby mógł w przyszłości właściwie funkcjonować dziecko wymaga kosztownego leczenia.

W dniu 12.12.2017 r. szkolne koło TPD pod opieką p. Anny Kuryś udało się z radosną wizytą do dzieci z niepełnosprawnościami do Zespołu Szkół i Placówek Specjalnych w Jeleniej Górze na „Warsztaty wykonywania ozdób świątecznych z dziećmi niepełnosprawnymi”. Uczniowie zakupili i zgromadzili materiały niezbędne do wykonania ozdób świątecznych. Następnie wspólnie z dziećmi wykonali kartki i ozdoby świąteczne. Integrowali się i poznawali nawzajem i w ten sposób uczcili „Światowy dzień niepełnosprawnych”.

W dniu 15.12.2017 r. odbyła się w naszej szkole „Impreza mikołajkowo –świąteczna” pod hasłem „Wszyscy w pełni sprawni”. W zabawie uczestniczyli uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Jeleniej Górze oddział przy ulicy Grottgera 1 przy współudziale całej klasy 3a , chłopców z 2e oraz pojedynczych osób z różnych klas gimnazjum. Głównymi celami imprezy były przede wszystkim:

	<p>integracja między uczniami różnych szkół, rozwój empatii wobec dzieci z niepełnosprawnościami, propagowanie wśród uczniów aktywności ruchowej.</p> <p>W dniu 19.12.2017 r. szkolne koło TPD kolędowało wspólnie z dziećmi z Domu dla Dziecka „Nadzieja” w Jeleniej Górze. Spędzili miły czas z dziećmi wspólnie śpiewając kolędy i piosenki świąteczne. Nasi gimnazjaliści wykonali występ artystyczny w postaci przedstawienia bajek Jana Brzechwy i zachęcali wszystkich do wspólnej integracyjnej zabawy. Ponadto przebrali się za Mikołaja, panią Mikołajową, Renifery oraz Elfy i obdarowali dzieci szczególnymi podarunkami.</p> <p>W każdy czwartek w naszej szkole odbywają się Warsztaty psychoedukacyjne, rozwijające osobowość nastolatka. Uczniowie zdobywają kompetencje społeczne w zakresie asertywności, tolerancji i empatii.</p> <p>Pedagog szkolny, nauczyciele i wychowawcy prowadzą na bieżąco rozmowy indywidualne z uczniami mające na celu rozwój empatii i tolerancji względem osób niepełnosprawnych.</p> <p>Rozmowy indywidualne są również prowadzone z uczniami niepełnosprawnymi w celu wzmocnienia ich samooceny i wiary we własne możliwości.</p>	
	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia edukacyjne - realizacja zagadnień dotyczących osób z niepełnosprawnościami w ramach lekcji wychowawczych i zajęć profilaktycznych (rozwój empatii, tolerancji, poszukiwanie nowoczesnych rozwiązań ułatwiających niepełnosprawnym codzienne funkcjonowanie w szkole, mieście, pracy) • Rozmowy indywidualne z uczniami mające na celu rozwój empatii i tolerancji względem osób z niepełnosprawnościami; • Podjęcie współpracy z placówkami specjalnymi, organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami - porady i konsultacje specjalistyczne dla rodziców; • Korzystanie z materiałów Stowarzyszenia Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych "Świąteczko" tzn. "Bajki bez barier". 	<p>Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze</p>
	<p>Zajęcia edukacyjne - realizacja zagadnień dotyczących osób niepełnosprawnych w ramach lekcji wychowawczych i zajęć profilaktycznych.</p> <p>Rozmowy indywidualne z uczniami mające na celu rozwój empatii i tolerancji względem osób niepełnosprawnych.</p> <p>Podjęcie współpracy z placówką kształcąca dzieci niepełnosprawne.</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze</p>
	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia na temat: „Dyskryminacja, stereotypy i uprzedzenia dotyczące potrzeb osób niepełnosprawnych, lekcje , pogadanki dotyczące empatii i potrzeb osób niepełnosprawnych - Mój przyjaciel jest inwalidą – jak kształtować postawy akceptujące niepełnosprawność”. • lekcje wychowawcze, których celem było przekazanie uczniom wiedzy na temat niepełnosprawności, barierach architektonicznych, braku tolerancji niektórych osób wobec ludzi z niepełnosprawnością intelektualną, o potrzebie integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem. • cykl zajęć plastycznych, kampanie informacyjno-promocyjną, konkursy plastyczne dla uczniów klas młodszych, konkursy literackie dla uczniów klas starszych, prezentacja prac konkursowych podczas lekcji i wywieszenie prac plastycznych na tablicach w szkole. <p>W celu uzyskania porad czy konsultacji szkoła współpracowała z instytucjami PEFRON, MOPS w Jeleniej Górze Popularyzowano osiągnięcia i sukcesy osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia np.:Turniej sportowy.</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 7 w Jeleniej Górze</p>
	<p>Realizacja celu przez:</p>	<p>Szkoła Podstawowa</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć edukacyjnych w ramach lekcji wychowawczych, nt.: praw i obowiązków ucznia szkoły integracyjnej, integracji uczniów niepełnosprawnych, tolerancji i postawy akceptacji wobec osób niepełnosprawnych, • prowadzenie comiesięcznych konsultacji specjalistycznych pedagoga i pracownika Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, • prowadzenie indywidualnych rozmów z uczniami niepełnosprawnymi w sytuacjach istnienia trudności w relacjach z rówieśnikami, samoakceptacji, trudności dydaktycznych, • promowanie postawy koleżeńskiej w stosunku do uczniów niepełnosprawnych, organizacja konkursu „Przyjaciel na ósemkę”, • prowadzenie 15 oddziałów integracyjnych, w których oprócz nauczyciela przedmiotowego zatrudniony jest pedagog specjalny, • w szkole uczy się 57 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w odniesieniu do których opracowuje się Indywidualne Programy Terapeutyczno- Edukacyjne • funkcjonowanie integracyjnej grupy świetlicowej (dodatkowy nauczyciel-pedagog specjalny). 	nr 8 w Jeleniej Górze (placówka z oddziałami integracyjnymi)
	<p>Realizacja celu przez: Przeprowadzenie cyklu pogadanek. Popularyzację osiągnięć i sukcesów osób niepełnosprawnych. Spotkania w szkole z osobami niepełnosprawnymi z najbliższego otoczenia. Nawiązanie współpracy z instytucjami PEFRON, MOPS w Jeleniej Górze w celu uzyskaniu porady, konsultacji i pomocy w likwidacji barier architektonicznych. Rozmowy indywidualne, wzmacniające z rodzicami i uczniami niepełnosprawnymi- przekazywanie bieżących informacji dotyczących form pomocy, Pogadanki nt. wolontariatu dla klas 4-5-6. Spotkanie z przedstawicielem Wrocławskiego Hospicjum dla Dzieci - panią Kornelią Szymańską.</p>	Szkoła Podstawowa nr 10 w Jeleniej Górze
	Czytanie opowiadań terapeutycznych serii "Bajki bez barier", pogadanki dla uczniów na temat integracji osób pełnosprawnych oraz niepełnosprawnych.	Szkoła Podstawowa nr 13 w Jeleniej Górze
	<p>Udział osób niepełnosprawnych (rodzice, dziadkowie) w uroczystościach i imprezach organizowanych na terenie przedszkola. Stała współpraca z Miejskim Integracyjnym Przedszkolem nr 14 (udział dzieci w imprezach organizowanych na terenie MP 14 oraz udział dzieci z MP 14 w naszym przedszkolu. Przyjęcia do przedszkole dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością oraz dzieci rodziców z orzeczoną niepełnosprawnością.</p>	Miejskie Przedszkole Nr 4 w Jeleniej Górze
	<p>Tworzenie bajek terapeutycznych (grupy dzieci 5-6 letnich). Rozmowy z dziećmi i rodzicami, nauczycielami na temat akceptacji i wspierania osób niepełnosprawnych podczas konsultacji indywidualnych i spotkań grupowych, Realizacja programu "Pierwszej pomocy" z zaakcentowaniem udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym. Organizacja Ogólnopolskiego Dnia Praw Dziecka, w którym oprócz przedstawienia praw dziecka przeprowadzono pogadanki na temat tolerancji i akceptacji osób niepełnosprawnych Realizacja programu "Bezpieczne Przedszkole" i "Uczę się bezpiecznie żyć"podczas których przeprowadzono zajęcia stosownie do wieku i konserwatorium na temat" Szanuj swoją koleżankę i swego kolegę . Szacunek i wzajemna życzliwość pozwalają żyć w grupie i społeczeństwie ze szczególnym wskazaniem na zachowanie w stosunku do osób niepełnosprawnych.</p>	Miejskie Przedszkole Nr 10 w Jeleniej Górze

	Realizacja programu Zippiego w grupach dzieci 5-6 letnich - program mający na celu m.in. rozwijanie akceptacji osób niepełnosprawnych.	
	Rozmowy i konsultacje z rodzicami jako osobami niepełnosprawnymi o ich prawach i obowiązkach wobec dziecka jak i o problemach wychowawczo - opiekuńczych rodzin. Rozmowa z rodzicami i pracownikami na temat niepełnosprawności dzieci jak i ich możliwości funkcjonowania w grupach integracyjnych. Zaangażowanie pracowników jak i rodziców we wspólne decydowanie i działanie na rzecz przedszkola jako placówkę integrującą różne środowiska społeczne.	Miejskie Integracyjne Przedszkole nr 14 w Jeleniej Górze
	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • spotkania z osobami niepełnosprawnymi poruszającymi się na wózku inwalidzkim, • odwiedziny grupy dzieci w domu Spokojnej Starości w Karpaczu z programem artystycznym, wspólne kolędowanie i zabawy, • codzienny kontakt z dziećmi niepełnosprawnymi na terenie przedszkola. 	Miejskie Przedszkole nr 19 im. Kubusia Puchatka w Jeleniej Górze
	Działania zmierzające do uświadamiania dzieciom pełnosprawnym o właściwym odnoszeniu się do osób niepełnosprawnych poprzez: tolerancje ich odmierności w wyglądzie i zachowaniu, serdeczny i koleżeński stosunek, udzielanie im pomocy (pogadanki). Przeznaczenie tablicy informacyjnej, na której umieszczane są gazetki mające na celu podniesienie świadomości istnienia problemu akceptowania i tolerancji osób niepełnosprawnych (Niepełnosprawni są wśród nas- Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych, Czym jest autyzm- Europejski Tydzień Autyzmu itp.).	Miejskie Przedszkole nr 2 w Jeleniej Górze
	Spotkanie z osobami niepełnosprawnymi, pogadanki, udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”. Współpraca z przedszkolem specjalnym i integracyjnym: <ul style="list-style-type: none"> • wspólny udział w imprezach miejskich Dzień przedszkolaka, Olimpiada Sportowa, Majówka ze zwierzakami • wspólny udział w imprezach przedszkola: bieg przełajowy przedszkolaka, przedszkolny przegląd twórczości patriotycznej, przegląd kolęd i pastorałek, olimpiada taneczna, marcowa wierszolandia, spotkania ekologiczne, przegląd teatrów przedszkolnych, plener malarski, • wspólne spotkania w przedszkolu, zabawy, przedstawienia. 	Miejskie Przedszkole nr 13 w Jeleniej Górze
	Wykorzystanie w procesie edukacyjnym książeczek psychoedukacyjnych z serii: Żywe srebro, Skarb, Tajemnica znikających, Les i Nela, KKKora, Ślimak, Dziewczynka z okna, Bursztyn.	Miejskie Przedszkole nr 27 w Jeleniej Górze
	Organizacja XIX edycji Ogólnopolskiego Konkursu plastycznego dla Dzieci i Młodzieży 2017, pod hasłem „25 LAT PSP – Profesjonalni, Sprawni, pomocni” Organizacja konkursów plastycznych adresowanych m.in. do uczniów szkół z oddziałami integracyjnymi i szkół specjalnych w powiecie, województwie oraz o zasięgu ogólnopolskim.	Młodzieżowy Dom Kultury

Cel strategiczny nr 2: Zwiększenie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym

2.1. Cel operacyjny: Aktywizowanie osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier transportowych

2.2. Cel operacyjny: Przystosowanie przestrzeni „powszechnej dostępności” do potrzeb osób niepełnosprawnych

2.3. Cel operacyjny: Zapewnienie potrzeb socjalno-bytowych niesamodzielnym osobom niepełnosprawnym

Lp	Działanie	Realizator
	<p>Wykonanie nowych nawierzchni, ułatwiających poruszanie się osobom starszym i niepełnosprawnym na zieleńcu przy ul. Ludomira Różyckiego. Likwidacja krawężników w ciągu dla pieszych łączącym ul. Bartosza Głowackiego z ul. Gustawa Morcinka Utworzenie siłowni zewnętrznych przy ul. Osiedle Robotnicze oraz na Placu Tadeusza Kościuszki z urządzeniami do ćwiczeń, na podłożu żwirowym.</p>	<p>Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Jelenia Góra</p>
	<p>Umieszczenie sześciu osób niepełnosprawnych w projekcie wykazu zamian z urzędu na 2018 r. Przyznanie czterem osobom skierowania do zawarcia umów najmu lokali mieszkalnych, natomiast dwóm osobom wydanie wskazania do zawarcia umów na wykonanie remontu na koszt własny i we własnym zakresie. Ponadto wskazanie dziewięciu osobom niepełnosprawnym lokali mieszkalnych lub lokali socjalnych w ramach realizacji wykazu osób, w których umowy najmu lokali mieszkalnych i lokali socjalnych powinny być zawierane pierwszej kolejności na 2017r.</p>	<p>Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miasta Jelenia Góra</p>
	<p>Zakup i bezpłatna dystrybucja magazynu dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i przyjaciół pt. INTEGRACJA – ok 300 szt. rocznie. Wydawnictwo jest dostępne dla zainteresowanych w siedzibie Wydziału (przybudówka Ratusza) oraz w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze</p>	<p>Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Urzędu Miasta Jelenia Góra</p>
	<p>Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych przeznaczono kwotę 179.500,00 zł (wydatkowano 179.499,00 zł). W ramach poszczególnych barier przyznano dofinansowanie do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • barier architektonicznych – dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym dofinansowanie uchwytów funkcjonalnych, dostosowania łazienek, likwidacja progów, poszerzenie otworów drzwiowych, wykonanie posadzek antypoślizgowych; • barier technicznych – centralne ogrzewanie bezobsługowe, uchwyty funkcjonalne, podnośnik sufitowy, schodołazy, pralki, zmywarki, czytniki książek mówionych, płyty indukcyjne; • barier w komunikowaniu się – komputery z przyłączem do internetu. 	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</p>

<p>Zakup dwóch autobusów niskopodłogowych, dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, spełniających wysoką normę emisji spalin EURO -5. Zakupione autobusy posiadają system informacji wizualnej oraz zapowiedzi głosowe. Zakup 2 tablic Systemu Informacji Pasażerskiej. Na 75 pojazdów taboru MZK – 74 to autobusy niskopodłogowe, przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, oznakowane międzynarodowym piktogramem wózka inwalidzkiego.</p> <p>Udostępnianie, w formie dostępnej dla osób niepełnosprawnych, informacji dotyczącej rozkładu jazdy autobusów – poprzez druk dużą czcionką, publikacja na stronie internetowej MZK oraz w aplikacji mobilnej „ jak dojadę”. Zwiększenie dostępności przez odpowiednie oznakowanie wnętrza pojazdów, dostosowane dla osób słabowidzących. Przeprowadzenie szkoleń kierowców z zakresu obsługi osób niepełnosprawnych i starszych. Bezpłatne przejazdy osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów.</p>	<p>Miejski Zakład Komunikacyjny sp. z o.o.</p>
<p>Objęcie w 2017r. ludzi starszych, chorych, z niepełnosprawnościami usługami opiekuńczymi (ogólna wartość zadania 889 670,00 zł – w całości z budżetu Miasta):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 46 670 godzin usług opiekuńczych zwykłych, • 2 255 godzin usług opiekuńczych specjalistycznych. <p>Zorganizowanie 479 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (na kwotę 31 332,00 zł).</p> <p>Zorganizowanie „Wieczery Wigilijnej” w dniu 16 grudnia 2017 r. dla 120 osób – bezdomnych, ubogich, starszych. Wigilia połączona była z rozdaniem uczestnikom paczek z art. spożywczymi (dofinansowanie ze strony Miasta 6 000,00 zł, koszt całkowity to 7 755,00 zł).</p>	<p>Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Jeleniej Górze</p>
<p>Informacje dedykowane osobom starszym i niepełnosprawnym były w 2017 r. na bieżąco publikowane w serwisie internetowym Miasta – www.jeleniagora.pl w zakładce: <i>Sprawy społeczne – Dla Niepełnosprawnych (podstrony: Aktualności; Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych; Programy Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych; Instytucje pomocnicze – adresy, kontakty; Organizacje Pozarządowe w służbie osobom niepełnosprawnym; Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych; „Jeleniogórczanin Bez Barrier”; Architektura a niepełnosprawność; Pudełko życia)</i>, za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej, środków masowego przekazu (TV Dami, Muzyczne Radio, Radio WAWA).</p>	<p>Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Urzędu Miasta Jelenia Góra</p>
<p>Realizacja w 2017r:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakup audiobooków do Wypożyczalni Książki Mówionej, z której korzystają osoby niewidome i słabowidzące - 205 nowych tytułów • prenumerata czasopism o tematyce związanej z niepełnosprawnością, m.in.: „Biblioterapeuta”, „Charaktery”, „Naturalnie Zdrowym Być”, „Postępy Rehabilitacji”, „Niepełnosprawność i Rehabilitacja”, „Niepełnosprawni Tu i Teraz”, „Cross. Sport i Turystyka” - udostępnione w siedzibie Książnicy wszystkim zainteresowanym • bezpłatny Internet dla zarejestrowanych czytelników Książnicy Karkonoskiej - 31 stanowisk komputerowych • dostęp do Jeleniogórskiej Biblioteki Cyfrowej on-line (zbiór 1200 dokumentów) • uczestnictwo w programie Ibuk Libra oraz dostęp do największej w Polsce bazy Academica zawierającej pełnotekstowe publikacje naukowe ze wszystkich dziedzin wiedzy • nieodpłatne udostępnianie sal konferencyjnych i pomieszczeń dla organizacji pozarządowych pracujących na rzecz niepełnosprawnych • cykl spotkań z elementami biblioterapii w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki Mówionej (10 spotkań w 2017r.) skupiającego w swoich szeregach osoby starsze, niepełnosprawne, pensjonariuszy DPS Pogodna Jesień • cykl zajęć dla dzieci niepełnosprawnych z elementami biblioterapii (zajęcia edukacyjne ogólne -16 uczestników, Bajką malowane – 16 uczestników, Literackie lustro – 12 uczestników) • zajęcia biblioterapeutyczne dla osób z niepełnosprawnością umysłową, 	<p>Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej Książnica Karkonoska</p>

	uczestników WTZ – 20 osób, pt. Otwórz się na książkę – realizowane przez Filię nr 8 Książnicy Karkonoskiej <ul style="list-style-type: none"> współpraca z jeleniogórskim Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w zakresie organizacji lekcji i warsztatów dla uczniów 	
	Stworzenie możliwości udziału osób niepełnosprawnych w ofercie instytucji np. podczas Bajkowych Sobót, Dzięki dostosowanej infrastrukturze osoby niepełnosprawne brały czynny udział w organizowanych warsztatach.	„Przystań Twórcza” Cieplickie Centrum Kultur
	Zapewnienie udziału w wydarzeniach teatralnych dla osób niepełnosprawnych skupionych w organizacjach pozarządowych na podstawie tzw. taniego biletu (500 biletów).	Teatr im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze
	Dostosowanie centrali telefonicznej do osób niepełnosprawnych i starszych, umożliwienie łatwiejszej komunikacji z otoczeniem i rodziną. Zaspokajanie potrzeb socjalno-bytowych wynikających z ustawy o pomocy społecznej.	DPS Pogodna Jesień
	Refundacja kosztów dojazdu do miejsca zatrudnienia (8 osób niepełnosprawnych). Wykorzystywanie dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych samochodów służbowych w celu dowozu pracowników do okolicznych ośrodków kulturalnych oraz na wewnętrzne uroczystości organizowane przez Zakład Aktywności Zawodowej, odbywające się w Szklarskiej Porębie (42 osoby niepełnosprawne).	Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej
	Uczestnictwo w koncercie Zespołu Pieśni i Tańca „Mazowsze” w Lubinie – wyjazd zorganizowany przez Polski Związek Niewidomych Oddział w Jeleniej Górze. Udział w bezpłatnych konsultacjach w zakresie zdrowego stylu życia u dietetyka i psychodietetyka klinicznego i specjalisty w zakresie diety diabetologicznej mgr Pauliny Dobrowolskiej. Zorganizowanie KULIGU na trasie Jakuszyce – Polana ORLE. Uczestniczyło 23 osoby naszego Stowarzyszenia. „Wielkanocne JAJECZKO” - uczestnictwo 17 członków naszego Stowarzyszenia. PIKNIK, który został uświetniony multimedialną prezentacją dziejów naszego miasta przez Pana Eugeniusza Gronostaja związanego z naszą działalnością od wielu lat.	Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku
	Organizacja „Karkonoskiej Wigilii Literackiej” - w tym roku odbyła się dwunasta edycja inspirowana ideą przebaczenia. Wspólne uczestnictwo osób zdrowych i niepełnosprawnych daje wszystkim równe szanse na uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym naszego miasta i regionu. W roku 2017 licznie reprezentowana była grupa niepełnosprawnych uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej PSONI w Jeleniej Górze wraz z opiekunką Panią Danutą Józefowicz-Heyduk. W Wigilii uczestniczyło ok. 40 osób.	Muzeum Miejskie „Dom Gerharta Hauptmanna”
	Przystosowanie warunków do potrzeb osób niepełnosprawnych: KPSW posiada trzy windy osobowe, które umożliwiają swobodne przemieszczanie się osób niepełnosprawnych ruchowo na terenie kampusu. W poszczególnych budynkach znajdują się sanitariaty przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Łazienki zamontowanymi uchwytami umożliwiające poruszanie się na wózkach inwalidzkich znajdują się w bibliotece oraz budynku Rektoratu. W akademiku znajdują się pokoje integracyjne przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci mogą korzystać z pływalni z 6-torowym sportowym basenem pływackim, wyposażonym w windę oraz z pomieszczeń odnowy biologicznej wraz z funkcją rehabilitacyjną.	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze
	Realizacja celu poprzez: <ul style="list-style-type: none"> integrację wychowanków placówki ze środowiskiem: edukacja muzealna, teatralna, kinowa, udział w realizacji zadania miasta – dowożenie i przywożenie dzieci niepełnosprawnych zamieszkałych w mieście Jelenia Góra do szkół. 	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Jeleniej Górze
	Prowadzenie zajęć w budynku przystosowanym dla osób niepełnosprawnych, posiadającym windę oraz sanitariaty dla osób niepełnosprawnych. Prowadzenie różnych prac remontowych usprawniających infrastrukturę i zaplecze	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”

	<p>budynku szkolnego w celu zapewnienia możliwości poruszania się i korzystania osobom niepełnosprawnym.</p> <p>Współpraca pielęgniarki szkolnej z nauczycielami wychowania fizycznego dotycząca zaleceń lekarskich związanych z uczestnictwem młodzieży w zajęciach.</p> <p>Prowadzenie lekcji wychowania fizycznego i zawodów sportowych w hali sportowej spełniającej wszelkie wymogi dla osób niepełnosprawnych, zbiórka środków czystości i odzieży dla pensjonariuszy schroniska św. Alberta</p>	
	<p>Dostosowanie form i metod pracy do możliwości uczniów z orzeczeniami i opiniami z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.</p>	<p>Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze</p>
	<p>Umożliwienie w gabinecie pielęgniarki szkolnej wykonywania pomiarów cukru dla uczniów z cukrzycą, pomiarów ciśnienia dla uczniów chorych na nadciśnienie. Kontrola wagi uczniów z otyłością.</p> <p>Stworzenie dla młodzieży niepełnosprawnej, w czasie dni otwartych szkoły, możliwości zapoznawania się z nowymi kierunkami i ofertą szkoły (umiejscowienie punktów informacyjnych oraz prezentacji prac uczniów na parterze szkoły).</p>	<p>Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze</p>
	<p>Umożliwienie uczniom niepełnosprawnym ruchowo korzystania z windy szkolnej, dostępu do toalety i sal ogólnodostępnych.</p> <p>Udział uczniów niepełnosprawnych w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spektaklu w JCK organizowanym przez Zespół Szkół i Placówek Specjalnych, • Dniu Naukowym w ZSOiT. <p>Organizowanie zapomóg i zbiórek żywności uczniom chorym przewlekle i niepełnosprawnym</p> <p>Zapewnienie warunków do pomiaru poziomu cukru we krwi.</p>	<p>Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych</p>
	<p>Otoczenie opieką osób z cukrzycą – stworzenie warunków do dokonywania pomiaru cukru i dozowania insuliny.</p>	<p>Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze</p>
	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stwarzanie warunków do realizacji przez dzieci niepełnosprawne zadań wychowania przedszkolnego, • zmodernizowano pomieszczenie na gabinet logopedyczno – terapeutyczny • udział w projekcie „Wsparcie dzieci niepełnosprawnych oraz wzrost kwalifikacji nauczycieli w jeleniogórskich przedszkolach publicznych” 	<p>Miejskie Przedszkole nr 13 w Jeleniej Górze</p>
	<p>Uczęszczanie dzieci z rodzin mało wydajnych wychowawczo oraz z rodzin gdzie rodzicami są osobami niepełnosprawnymi (fizycznie, intelektualnie) do przedszkola. Remont i dostosowanie sal przedszkolnych wraz z zapleczem technicznym i sanitarnym do funkcjonowania grup integracyjnych Dostosowanie warunków i czasu pracy dla pracowników niepełnosprawnych zatrudnionych w placówce</p>	<p>Miejskie Integracyjne Przedszkole nr 14 w Jeleniej Górze</p>
	<p>Przyjmowanie do placówki w pierwszej kolejności dzieci z niepełnosprawnością oraz dzieci rodziców niepełnosprawnych.</p>	<p>Miejskie Przedszkole nr 19 im. Kubusia Puchatka w Jeleniej Górze</p>
	<p>Czynny udział w projekcie unijnym „Wsparcie dzieci niepełnosprawnych oraz wzrost kwalifikacji nauczycieli w jeleniogórskich przedszkolach publicznych”.</p> <p>Rozpoczęcie przez 3 nauczycieli studiów podyplomowych nadających kwalifikacje do pracy z dziećmi z orzeczeniem o kształceniu specjalnym.</p> <p>Uczestnictwo dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w dodatkowych zajęciach specjalistycznych w wyremontowanej przez Radę Rodziców sali terapeutycznej.</p> <p>Doposażenie placówki w pomoce dydaktyczne do zajęć dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.</p> <p>Możliwość przekazania przez rodziców przedszkolaków 1% podatku na terapię</p>	<p>Miejskie Przedszkole nr 2 w Jeleniej Górze</p>

<p>chłopca z autyzmem uczęszczającego do naszego przedszkola lub na rehabilitację dziewczynki niedowidzącej, która również uczęszcza do naszego przedszkola. Zamontowanie w sali ogólnej naszego przedszkola kabiny SI do rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych. Zorganizowanie akcji charytatywnej - „Zbieramy nakrętki na rehabilitację Wojtka” – chłopca niepełnosprawnego z wadą serca.</p>	
<p>Pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom w pozyskiwaniu stypendiów i zasiłków socjalnych.</p>	<p>ZSO nr 1 w Jeleniej Górze</p>
<p>Posiedzenia Zespołów Wspierających - w skład zespołów wchodził: rodzice uczniów, nauczyciele uczący ucznia, wychowawca i pedagog szkolny. Celem tych spotkań było opracowanie sposobów dostosowania warunków nauczania, oceniania i niesienia konkretnej pomocy w szkole uczniom z niepełnosprawnościami. Uczniowie ci są objęci dodatkową specjalną pomocą nauczycieli przedmiotowych, terapeutów pedagogicznych, trenerów pływania i rehabilitantów. Dla każdego ucznia został opracowany Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny na czas kształcenia w gimnazjum. Działania te służą wyrównaniu szans edukacyjnych oraz podnoszeniu wiary we własne możliwości edukacyjne u uczniów niepełnosprawnych. Zajęcia rewalidacyjne z uczniami posiadającymi orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego prowadzone przez specjalistów w formie terapii pedagogicznej, psychologicznej, terapii surdologopedycznej, socjoterapii, gimnastyki korekcyjnej, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, rozwijających zainteresowania.</p>	<p>Szkoła Podstawowa Nr 2 w Jeleniej Górze</p>
<p>Oznakowanie schodów dla osób słabo widzących.</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze</p>
<p>Stworzenie warunków do dokonywania pomiaru cukru - dla uczniów z cukrzycą.</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze</p>
<p>Realizacja celu poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie transportu do i ze szkoły uczniów niepełnosprawnych busem szkolnym, • podejmowanie inicjatyw dotyczących organizacji życia szkoły w ramach działania Zespołu ds Integracji, polegających m.in. na opracowaniu i modyfikacji przepisów wewnątrzszkolnych regulujących funkcjonowanie oddziałów integracyjnych, sposobów oceniania i form dostosowywania zakresu wymagań, • organizowanie dodatkowego dyżuru podczas przerw dla uczniów niepełnosprawnych. 	<p>Szkoła Podstawowa nr 8 w Jeleniej Górze (placówka z oddziałami integracyjnymi)</p>
<p>Preferencyjne warunki podczas naboru do przedszkola dla dzieci niepełnosprawnych.</p>	<p>Miejskie Przedszkole Nr 4 w Jeleniej Górze</p>
<p>Przystosowanie obiektów sportowych administrowanych przez MOS do obsługi osób niepełnosprawnych: Basen miejski przy ul. Sudeckiej 59 wyposażony jest w dźwig do przewozu wózków inwalidzkich. Średnia niecka basenowa posiada zjazd dla wózków inwalidzkich. Stadion miejski przy ul. Lubańskiej 25 wyposażony jest w podjazd do toalet dla osób niepełnosprawnych. Ponadto sala sportowa przy ul. Skłodowskiej-Curie 12 posiada wjazd na halę z poziomu ulicy, a hala sportowa przy ul. Sudeckiej 42 posiada szatnię z toaletą dla osób niepełnosprawnych oraz podjazd z zewnątrz do środka budynku oraz zjazd z korytarza na poziom parkietu.</p>	<p>Międzyszkolny Ośrodek Sportu</p>
<p>Specjalna oferta edukacyjna BWA: Na mocy umowy zawartej ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Jeleniej Górze przygotowało specjalną ofertę edukacyjną w postaci warsztatów plastycznych dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności rozwijających sprawność manualną, wrażliwość estetyczną i afirmujących podmiotowość uczestników zajęć. Współpraca między placówkami obejmuje też</p>	<p>Biuro Wystaw Artystycznych</p>

	doradztwo w dziedzinie upowszechniania wiedzy o sztuce, w tym pomoc w doborze księgozbioru przydatnego w procesie edukacji kulturalnej osób niepełnosprawnych intelektualnie. W warsztatach uczestniczyli też podopieczni Stowarzyszenia Rodzin i Dzieci z Zespołem Downa oraz Miejskiego Przedszkola Integracyjnego nr 14.	
--	---	--

Cel strategiczny nr 3: Zwiększanie dostępu osób niepełnosprawnych do kształcenia i podnoszenia kwalifikacji.

3.1. Cel operacyjny: Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do edukacji

Lp	Działanie	Realizator
	Zorganizowanie kursu obsługi komputera na poziomie podstawowym dla osób starszych niepełnosprawnych - „Latarnicy” (20 uczestników).	Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej Książnica Karkonoska
	Realizacja działania pn. Usprawnienie komunikacji werbalnej i interpersonalnej osób niepełnosprawnych poprzez terapię logopedyczną – kontynuacja. Adresatami zadania publicznego byli uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej, osoby dorosłe niepełnosprawne -w liczbie 12 osób. Projekt obejmował 80 godzin ćwiczeń logopedycznych z uczestnikami, w tym 8 godzin zajęć sprawdzających i oceniających postępy. Rezultatem jest usunięcie zaburzeń i skorygowanie wad wymowy umożliwiające lepszą komunikację, która przekłada się bezpośrednio na wzrost aktywizacji społecznej i zawodowej uczestników.	Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze
	<p>Kontynuacja w 2017 r. Programu celowego „Aktywny samorząd”. Rok 2017 to szósty rok działania programu. Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym: 50 osób, kwota 126.002,00 zł.</p> <p>W ramach warsztatów integracyjnych przeprowadzonych w Świetlicy dla Dzieci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Kilińskiego 16 dzieci uczestniczyły w dwóch turnusach zimowym i letnim. W trakcie trwania warsztatów dzieci uczestniczyły w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęciach integracyjnych mających na celu poznanie siebie nawzajem, rozpoznanie swoich mocnych stron, poznawanie własnych zainteresowań, • zajęciach ruchowych i muzycznych, (w tym relaksacyjnych oraz związanych z poznawaniem różnych stylów muzycznych, twórców muzyki, karaoke, elementy rytmiki), • zajęciach kulinarnych, • warsztatach ceramicznych (nauka pracy z gliną, wyrabianie drobnych elementów z gliny) • zajęciach plastycznych, tworząc prace plastyczne z wykorzystaniem różnorodnych technik o różnej tematyce –np. dzielni Strażacy, Zabytki, Plakat filmowy, portrety • wizyta w jednostce Państwowej Straży pożarnej, poznanie codziennej pracy strażaków, • spotkanie z podróżnikiem panią Dorotą Książkiewicz - wysłuchanie opowiadań o podróżach po Afryce, • balu na zakończenie warsztatów zimowych i letnich z podsumowaniem zajęć i uroczystym rozdaniem dyplomów uczestnictwa. • wyjście na Basen Miejski • wycieczka na Wzgórze Krzywoustego, • wycieczka do Muzeum Karkonoskiego (zwiedzanie muzeum z przewodnikiem i udział w wybranej przez dzieci lekcji muzealnej), 	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

<ul style="list-style-type: none"> • wyjście do pizzerii, • wyjście do Restauracji Mc Donalds, • wyjazd do Szklarskiej Poręby – zwiedzanie Parku Dinozaurów • wycieczka na Wzgórze Kościuszki połączona z zabawami ruchowymi na placu zabaw i siłowni zewnętrznej, • wyjście do kina DKF Klaps na seans „BFG Bardzo Fajny Gigant” oraz „Szajbus i pingwiny” • wyjścia do kina Helios • wyjścia na lodowisko • ognisko integracyjne z pieczeniem kiełbasek 	
<p>Przeprowadzenie szkolenia przez firmę zewnętrzną dot. nauki obsługi komputera i podstaw internetu zakończone przyznaniem certyfikatów uczestnikom. Stworzenie miejsca do przeprowadzania zajęć i prelekcji multimedialnych Prelekcje tematyczne organizowane na terenie Domu dotyczące kultury, sztuki, podróżnictwa Spotkania i pogadanki z osobami zaproszonymi dotyczące wiedzy, życia i edukacji</p>	DPS Pogodna Jesień
<p>Udział w inauguracji roku akademickiego 2017/2018 Uniwersytetu Dziecięcego „Twórcy Odkrywczy” organizowanego przez Państwową Szkołę Wyższą i SP nr 8 w dniu 10 listopada 2017r.</p> <p>Organizacja warsztatów - 5 warsztatów rękodzielniczych i terapeutycznych w Książnicy Karkonoskiej (malarskich, gliniarskich, techniką Quilling).</p> <p>Organizacja spotkań członków stowarzyszenia w Książnicy Karkonoskiej, będących okazją do wymiany informacji o organizowanych szkoleniach i projektach.</p>	Stowarzyszenie Osób Przewlekłe Chorych „Pomocna Dłoń”
<p>Organizacja konkursów plastycznych adresowanych między innymi do uczniów szkół z oddziałami integracyjnymi i szkół specjalnych w powiecie, województwie oraz o zasięgu ogólnopolskim – 183 uczestników.</p>	Młodzieżowy Dom Kultury w Jeleniej Górze
<p>Realizacja celu poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opracowanie i realizowanie Indywidualnych Programów Edukacyjno -Terapeutycznych na podstawie diagnozy psychologicznej, • indywidualne zajęcia wyrównawcze, • zajęcia terapii pedagogicznej, • terapia logopedyczna, • organizowanie konkursów recytatorskich, czytelniczych, plastycznych, • zajęcia z preorientacji zawodowej. 	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Jeleniej Górze
<p>Organizacja wewnętrznych szkoleń zawodowych na konkretnych stanowiskach pracy, podnoszących umiejętności pracownika niepełnosprawnego, kształtowanie umiejętności i kompetencji zawodowych na stanowiskach: pracownik pralni, pracownik porządkowy, pomoc kuchenna, pracownik ogrodu i utrzymania terenu (42 osoby niepełnosprawne).</p> <p>Organizacja szkolenia zawodowego nt. dekoracji stołów na imprezy okolicznościowe (10 osób niepełnosprawnych).</p> <p>Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do edukacji poprzez tworzenie grafików umożliwiających kontynuowanie edukacji w Liceum dla Dorosłych i Policealnej Szkole Zawodowej (3 osoby niepełnosprawne).</p>	Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej
<p>Zapewnienie urządzeń ułatwiających osobom z niepełnosprawnościami dostęp do kształcenia.</p> <p>Dla osób z uszkodzonym narządem słuchu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pętle indukcyjne -indywidualne zestawy FM umożliwiające lepszy odbiór w salach wykładowych oraz indywidualny odbiór dźwięków z otoczenia. <p>Dla osób niedowidzących:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w bibliotece znajdują się komputery wyposażone w powiększalnik, program udźwiękowiony oraz linijkę brajlowską. W razie potrzeby studenci niewidomi lub niedowidzący mogą zdawać egzaminy przy oprotelowanym komputerze. Studenci mają możliwość korzystania z dostępnych na uczelni dyktafonów. 	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze

	KPSW dysponuje kompleksem sportowo-rekreacyjnym dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci niepełnosprawni, w ramach zajęć wychowania fizycznego, mają możliwość korzystania w Uzdrowisku Cieplice z finansowanych przez Uczelnię zabiegów rehabilitacyjnych, dostosowanych do swoich schorzeń.	
	Zajęcia indywidualne z uczniami o specjalnych potrzebach, sprawowanie czynnej opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością. Objęcie uczniów indywidualną opieką psychologiczno-pedagogiczną, kształtowanie i utrwalanie postaw i zachowań sprzyjających polepszaniu zdrowia. Nauczanie ze wsparciem nauczyciela wspomagającego na zajęciach lekcyjnych. Stałe konsultacje z pedagogami i psychologiem z PPP, poradnictwo dla rodziców, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne. Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych i konsultacji wyrównawczych dla uczniów z orzeczeniami.	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”
	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie pedagoga i nauczycieli w zakresie nauki, • umożliwianie uczniom udziału w zajęciach rewalidacyjnych i zajęciach wych. fizycznego z organizowaniem ćwiczeń dostosowanych do ich możliwości, • realizacja projektu „Niezwyczajni nauczyciele dla niezwykłych uczniów” (doksztalcanie nauczycieli w obszarze pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych). 	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych
	Stworzenie Indywidualnego Programu Edukacyjno – Terapeutycznego oraz Arkusza Wieloaspektowej oceny uczniów.	Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze
	Promowanie edukacji zdrowotnej – realizacja programów „ Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Trzymaj formę” i „ Wybierz życie – pierwszy krok”. Organizowanie zajęć mających na celu podniesienie sprawności psychicznej – terapie pedagogiczne, zajęcia psychoedukacyjne i sprawności fizycznej – gimnastyka korekcyjna. Zajęcia prowadzone przez nauczyciela Liceum Plastycznego z dziećmi kl. III SP nr 3 (Warsztaty rzeźbiarskie, mikołajkowe warsztaty w pracowniach liceum plastycznego). Współpraca z PFRON. Zorganizowanie artystycznych ferii w Rzemiosłach. Udział w warsztatach Mobilnego Laboratorium Innowacyjności i Usług. Udział uczniów w warsztatach dotyczących technik uczenia się prowadzonych przez przedstawiciela Uniwersyteckiej Szkoły Kształcenia Indywidualnego. Udział w projekcie „Moja Mała Ojczyzna”. Zorganizowanie Warsztatów tworzenia komiksu BWA. Zorganizowanie warsztatów otwartych przez nauczycieli i uczniów podczas Wiosny cieplickiej.	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
	Zorganizowanie pomocy z matematyki dla uczennicy z niepełnosprawnością intelektualną.	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze
	Organizowanie nauczania indywidualnego i nauczania zindywidualizowanego. Pomoc koleżeńska uczniom niepełnosprawnym (pomoc w nauce i poruszaniu się po budynku szkoły). Pomoc psychologiczno – pedagogiczna obejmująca w szerokim zakresie wsparcie dydaktyczne i społeczno – emocjonalne osób niepełnosprawnych.	ZSO nr 1 w Jeleniej Górze
	Objęcie uczniów z niepełnosprawnościami opieką w formie: <ul style="list-style-type: none"> • kształtowania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, pokonywania trudności, • niwelowania napięć psychologicznych na tle niepowodzeń życiowych, • wdrażania do prawidłowego pełnienia ról społecznych, • wsparcia dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, • pomocy socjalnej w formie stypendium i zasiłku socjalnego, 	Szkoła Podstawowa nr 2 w Jeleniej Górze

	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcia nauczycieli, wychowawców i pedagoga szkolnego, • prowadzenia Psychologicznego Punktu Konsultacyjnego dla rodziców i uczniów. 	
	Organizowanie zajęć mających na celu podniesienie sprawności fizycznej i psychicznej uczniów - zajęcia socjoterapeutyczne, logopedyczne, gimnastyka korekcyjna, terapia pedagogiczna.	Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze
	Organizowanie na terenie szkoły zajęć mających na celu podniesienie sprawności fizycznej i psychicznej wychowanków: rewalidacja Szkolenia dla kadry pedagogicznej podnoszące ich kwalifikacje w zakresie pracy z osobami z niepełnosprawnością;	Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze
	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • zorganizowanie przez Samorząd Uczniowski zbiórki dla chorego chłopca (zebrano 600zł), • zbiórkę plastikowych nakrętek, które były przeznaczone dla osób chorych i niepełnosprawnych, • programy prozdrowotne, profilaktyczne i edukacyjne dotyczące zmniejszenia ryzyka wystąpienia chorób lub zdarzeń prowadzących do niepełnosprawności, diagnozowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w celu udzielenia kompleksowej pomocy psychologiczno- pedagogicznej, badania i prowadzenie stałej terapii logopedycznej z dziećmi niepełnosprawnymi wymagającymi systematycznej korekty wad wymowy, wspieranie uczniów niepełnosprawnych metodą EEG Biofee-dback, • prowadzenie nauczania indywidualnego i specjalistycznego, • konsultacje dla uczniów i rodziców we współpracy z Poradnią P-P oraz szkolenia dla kadry pedagogicznej podnoszące ich kwalifikacje w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi, • prowadzenie diagnozy pedagogicznej, porady i konsultacji dla rodziców, umożliwianie uczestnictwa w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej i psychicznej (zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, terapia). 	Szkoła Podstawowa nr 7 w Jeleniej Górze
	Działania podejmowane przez SP: <ul style="list-style-type: none"> • Umożliwianie uczestnictwa w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej i psychicznej (zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, terapia), • Promowanie edukacji zdrowotnej, gimnastyka korekcyjna, • Prowadzenie akcji zbierania plastikowych nakrętek (dla Hospicjum dla Dzieci we Wrocławiu), • Udział w nauczaniu nauczyciela wspomagającego, logopedy, • Wdrażanie programów profilaktycznych, • Konsultacje dla młodzieży i rodziców we współpracy z Poradnią P-P oraz szkolenia dla kadry pedagogicznej podnoszące ich kwalifikacje w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi; 	Szkoła Podstawowa nr 10 w Jeleniej Górze
	Kształcenie specjalne w szkole.	Szkoła Podstawowa nr 13 w Jeleniej Górze
	Organizacja kształcenia specjalnego dla dzieci niedosłyszących uczęszczających do przedszkola.	Miejskie Przedszkole Nr 4 w Jeleniej Górze
	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • kierowanie dzieci niepełnosprawnych do poradni psychologiczno -pedagogicznej • prelekcje pracowników poradni dla rodziców i pracowników przedszkola. 	Miejskie Przedszkole nr 13 w Jeleniej Górze
	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie w roku 2017 nowej sali przedszkolnej z pełnym wyposażeniem, • prowadzenie od 2016r. w przedszkolu dziewięciu grup w tym 45 miejsc dla dzieci z orzeczeniami kształcenia specjalnego. 	Miejskie Integracyjne Przedszkole nr 14 w Jeleniej Górze
	Pomoc dzieciom niepełnosprawnym z zakresu pomocy psychologicznej i pedagogicznej oraz terapii w ramach zaleceń zawartych w orzeczeniach wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną.	Miejskie Przedszkole nr 19 im. Kubusia

		Puchatka w Jeleniej Górze
	Zakup do sali terapeutycznej, do pracy z dziećmi z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, pomocy terapeutycznych (gry dydaktyczne, układanki, przewlekanki, zestawy mówik, itp.).	Miejskie Przedszkole nr 2 w Jeleniej Górze
	Realizacja projektu unijnego „Wsparcie dzieci niepełnosprawnych oraz wzrost kwalifikacji nauczycieli w jeleniogórskich przedszkolach publicznych”	Miejskie Przedszkole nr 27 w Jeleniej Górze

Cel strategiczny nr 4: Stwarzanie osobom niepełnosprawnym możliwości samodzielnego funkcjonowania.

4.1 Cel operacyjny: Poprawa sytuacji socjalno-bytowej osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

4.2 Cel operacyjny: Kompleksowa pomoc psychologiczno-pedagogiczno-prawna z szeroko rozumianą integracją dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Lp	Działanie	Realizator
	<p>Prowadzenie na terenie Miasta 2 warsztatów terapii zajęciowej, w tym jednego działającego przy Polskim Towarzystwie Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze, dla 20 osób niepełnosprawnych z różnymi schorzeniami i drugiego działającego przy Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jeleniej Górze dla 40 osób z niepełnosprawnością intelektualną. W 2017r. koszty działalności warsztatów pokryte zostały ze środków pochodzących z budżetu Miasta Jelenia Góra w wysokości 81.609 zł i PFRON w wysokości 959.760 zł (90% wszystkich kosztów) oraz innych powiatów – 25.031 zł.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze</p>
	<p>Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową w ramach programu „Aktywny samorząd” Moduł I –zrealizowano następujące zadania: Obszar A – likwidacja bariery transportowej: • Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, 3 osoby, kwota 13.500 zł • Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B, 2 osoby, kwota 2.339 zł Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym: • Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, 26 osób, kwota 153.962 zł • Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania, 1 osoba kwota 2.000 zł Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się: • Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, 1 osoba kwota 2.000 zł • Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, 1 osoba kwota 20.200 zł • Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, 1 osoba kwota 8.390 zł Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej. 5 osoby, kwota 5.078 zł</p>	
	<p>Realizacja projektu „Postaw na siebie II” - w poradnictwie psychologicznych, pedagogicznym oraz prawnym wzięło udział 12 osób.</p>	
	<p>Przyznanie świadczeń na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasiłki stałe, okresowe, celowe i celowe specjalne (z budżetu Miasta: 419.157,78), • pomoc w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (z budżetu Miasta: 264.222,27), • usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania (z budżetu Miasta: 	

	<p>425.590,00),</p> <ul style="list-style-type: none"> • usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, • kierowanie do domów pomocy społecznej, (z budżetu Miasta: 2.092.996,48), • kierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy typu A. <p>Realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych w roku 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego został wypłacony na rzecz 276 dzieci na kwotę 296.090,00 zł, • zasiłek pielęgnacyjny – przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji – w 2017 roku wypłacono zasiłek 2872 osobom na łączną kwotę 4 821 336 zł • świadczenie pielęgnacyjne – przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczność stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – w 2017 roku wypłacono świadczenie 340 osobom na łączną kwotę 5 253 281 zł • specjalny zasiłek opiekuńczy – przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji – w 2017 roku wypłacono zasiłek 84 osobom na łączną kwotę 424.991,00 zł. Na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wypłacany był zasiłek dla opiekuna, który przysługuje danej osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 r., na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. Zasiłek dla opiekuna w 2017 r. wypłacono 49 osobom na łączną kwotę 256.696,00 zł. 	
	<p>Uruchomienie usług asystenckich dla bezdomnych i najuboższych osób niepełnosprawnych z terenu Miasta Jeleniej Góry.</p> <p>Zadania asystenta osoby bezdomnej niepełnosprawnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomoc w wykonywaniu podstawowych czynności np. utrzymaniu czystości, ubieraniu się, sprzątanii. • pomoc w pisaniu pism, wniosków, pomoc w uzyskaniu należnego świadczenia, mieszkania, miejsca w Domu Pomocy Społecznej. <p>Usługami objęto 56 bezdomnych niepełnosprawnych, w tym 9 osób przewlekle somatycznie chorych. Asystent był do dyspozycji osób potrzebujących w dni powszednie, w obiekcie Ośrodka wsparcia, Schroniska, Noclegowni oraz Domu św. Brata Alberta i Ogrzewalni. Dojeżdżał w razie potrzeby do osób potrzebujących wsparcia, a przebywających w szpitalach i ośrodkach terapeutycznych. Opieką Asystenta objęte były każdorazowo nowo przybyłe osoby potrzebujące, przywożone do placówek Koła. W wyniku działań Asystenta, m.in.: 13 osób uzyskało miejsce w DPS, w stosunku do 38 orzeczono stopień niepełnosprawności.</p> <p>Utworzenie Ośrodka Wsparcia dla niesamodzielnych osób bezdomnych przy schronisku dla mężczyzn w Jeleniej Górze (10 osób).</p>	<p>Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta</p>

<p>Realizacja Projektu „Pudełko życia”, który ma na celu zapewnienie osobom starszym, niepełnosprawnym oraz samotnym wsparcia w sytuacji wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia, w szczególności podczas udzielania pomocy przez różnego rodzaju służby: medyczne, socjalne i inne. Projekt polega na umieszczeniu wszystkich ważnych informacji o pacjentach w jednym miejscu. W roku 2017 zostało bezpłatnie udostępnionych mieszkańcom naszego Miasta 258 kompletów „Pudełko życia” (pudełko, instrukcja, naklejki oraz formularz ankiety). Dystrybucja odbywała się przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych, w siedzibie Urzędu Miasta • Pracowników MOPS – podczas wizyt w domach podopiecznych • Warsztaty Terapii Zajęciowej PTWzK OT w Jeleniej Górze – wśród uczestników Warsztatów. <p>Informacje nt. możliwości bezpłatnego otrzymania pudełka były umieszczone w miejskim serwisie internetowym oraz kilkakrotnie podawane w lokalnych mediach tj. Radio WAWA, TV Strimeo.</p>	<p>Wydział Spraw Społecznych UM Jeleniej Góry, MOPS, Warsztaty Terapii Zajęciowej (Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem)</p>
<p>Realizacja zadania „Nice Person Wrong Planet III – cykl szkoleń” polegała na zorganizowaniu szkoleń pt.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Planowanie terapii osób ze spektrum autyzmu” - 28 uczestników • „Zarządzanie zachowaniami trudnymi w pracy z grupą u osób z autyzmem” - 29 uczestników. Uczestnicy zostali wyposażeni w wiedzę i informacje o skutecznych strategiach postępowania z dzieckiem autystycznym, otrzymali komplet materiałów szkoleniowych. Realizacja zadania pozwoliła na stworzenie modelowego rozwiązania szkoleniowego dla rodzin osób z autyzmem, który będzie kontynuowany w latach następnych. 	<p>Fundacja AUTIKA</p>
<p>Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy typu A. Placówka działa 5 dni w tygodniu, od 9 do 17. W 2017 r. w zajęciach ŚDS brało udział 42 uczestników (osób z zaburzeniami psychicznymi). W ramach prowadzonej działalności odbywają się grupowe i indywidualne zajęcia z uczestnikami: treningi samoobsługi, terapie, konsultacje - dostosowane do potrzeb uczestników. Jednym z rezultatów prowadzenia ŚDS, oprócz rehabilitacji osób niepełnosprawnych, jest odciążenie rodzin/opiekunów tych osób w opiece nad niepełnosprawnym.</p>	<p>Caritas Diecezji Legnickiej</p>
<p>Realizacja celu poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpracę z Urzędem Miasta w zakresie przyznawania stypendiów i zasiłków, • współpracę z kuratorami sądowymi, asystentami rodzin, rodzicami, opiekunami prawnymi, szkołami, domami dziecka, MOPS, GOPS, PCPR, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. 	<p>Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Jeleniej Górze</p>
<p>Możliwość przyznania studentom posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności stypendium specjalnego. W KPSW działa Międzywydziałowy Punkt Poradniczo-Konsultacyjny dla studentów, w którym wsparcia udzielają pedagog, psycholog i socjoterapeuta.</p>	<p>Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze</p>
<p>Systematyczne wizyty psychologa u mieszkańców Domu Umożliwienie nieodpłatnych porad radcy prawnego dla mieszkańców DPS.</p>	<p>DPS Pogodna Jesień</p>
<p>Przekazanie środków pieniężnych z „1%” na zakup leków dla członka stowarzyszenia.</p>	<p>Stowarzyszenie Osób Przewlekłe Chorych „ Pomocna Dłoń”</p>
<p>Uruchomienie 5 mieszkań treningowych przystosowanych dla osób niepełnosprawnych. Poprawa sytuacji socjalno-bytowej osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez następujące działania: wykonywanie wywiadów określających sytuację socjalno-bytową pracowników (jednorazowo u nowo zatrudnionych pracowników), możliwość udzielenia pracownikom niepełnosprawnym nieoprocentowanej pożyczki gotówkowej (z możliwością umorzenia) na poprawę sytuacji socjalno-bytowej (uczestniczyły 42 osoby niepełnosprawne).</p>	<p>Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej</p>

	<p>Udzielenie celowych dofinansowań do zakupu opału (10 osób niepełnosprawnych). Udzielenie celowych dofinansowań do turnusów rehabilitacyjnych (10 osób niepełnosprawnych). Kompleksowa pomoc psychologiczno-pedagogiczna z szeroko rozumianą integracją dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, realizowana poprzez dyżury psychologa, pedagoga – socjoterapeuty, doradcy zawodowego (uczestniczyły 42 osoby niepełnosprawne).</p>	
	<p>Uczestnictwo bezpłatnym kursie komputerowym dla seniorów 50+ /150 godzin szkolenia/ - 3 członków SIW-u, zdobyło umiejętności korzystania z internetu, poczty elektronicznej, elektronicznych usług bankowych, handlowych, funkcjonowania w elektronicznym systemie ZUS a także przychodni lekarskich. Prezentacja nowych technologii i aparatów z zakresu TELEOPIEKI dla osób z dysfunkcją wzroku, przeprowadzona przez przedstawicieli Krajowego Centrum w Rzeszowie.</p>	<p>Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku</p>
	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • program „wyprawka szkolna”, • pomoc socjalną, • stypendia szkolne, • wsparcie pedagoga, psychologa, wychowawcy. 	<p>Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze</p>
	<p>Udział młodzieży w akcji: „I ty możesz zostać Świętym Mikołajem”. Wsparcie uczniów z orzeczeniem o niepełnosprawności poprzez akcję „Wyprawka szkolna”.</p>	<p>Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze</p>
	<p>Realizacja celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzystanie przez uczniów ze stypendium, wyprawki szkolnej oraz zapomóg pieniężnych, • możliwość korzystania z pomocy psychologa z PPP , terapeuty oraz na bieżąco pedagoga szkolnego. 	<p>Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych</p>
	<p>Organizacja i koordynacja, przy współpracy ze Strażą Miejską w Jeleniej Górze, akcji „I Ty możesz zostać Świętym Mikołajem”. Zbiórka nakrętek plastikowych dla chorego na stwardnienie rozsiane Romana Geftasewicza. Aktywne działania szkolnych kół TPD, PCK na rzecz osób niepełnosprawnych, akcje: "Góra Grosza", "Dni Seniora", "Śpiewanie Kolęd". Zbiórka makulatury, elektrośmieci, z których uzyskana suma przekazana została na zakup lekarstw i artykułów pierwszej potrzeby. Wsparcie pedagogiczne ze strony wychowawców, pedagogów i pracowników Poradni PP w Jeleniej Górze dla uczniów i ich rodziców.</p>	<p>Zespół Szkół Technicznych „Mechanik"</p>
	<p>Zbiórka odzieży wśród pracowników szkoły na rzecz uczniów z rodzin najuboższych. Udział uczniów w akcji stypendialnej i zasiłkowej, wyprawka szkolna dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Współpraca ze świetlica środowiskową. Zorganizowanie akcji „Szlachetna Paczka” na terenie szkoły dla rodzin o szczególnych potrzebach bytowych.</p>	<p>Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze</p>
	<p>Pomoc psychologiczno - pedagogiczna w formie realizacji zaleceń z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, warsztaty integracyjne dla klas pierwszych gimnazjum i liceum, pomoc psychologa PPPP w formie comiesięcznych dyżurów na terenie szkoły, asystowanie uczniom wymagającym wsparcia podczas zajęć i przerw, zajęcia edukacyjne i integracyjne dla wszystkich poziomów klas gimnazjalnych licealnych. Bal integracyjny dla wychowanków Szkoły Specjalnej.</p>	<p>ZSO nr 1 w Jeleniej Górze</p>
	<p>Szkoła wspomaga uczniów z niepełnosprawnościami w wyborze dalszego kształcenia ponadgimnazjalnego. Organizujemy dla naszych uczniów doradztwo edukacyjno-zawodowe w szkole w formie zajęć z doradcami zawodowymi oraz psychologami. Doradcy i psychologowie przeprowadzają badania diagnozujące predyspozycje i zainteresowania zawodowe uczniów, prowadzą z nimi rozmowy indywidualne i udzielają</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 2 w Jeleniej Górze</p>

	porad.	
	Uczestnictwo w akcji skierowanej dla rodzin uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej z okazji świąt Bożego Narodzenia - paczki świąteczne Udział uczniów w akcji stypendialnej i zasiłkowej	Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze
	Kierowanie uczniów do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na badania celem diagnozy oraz dostosowania form pomocy.	Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze
	Akcja stypendialna i zasiłkowa, zbiórka odzieży, art.szkolnych dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.	Szkoła Podstawowa nr 7 w Jeleniej Górze
	Organizowanie dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej paczek z okazji świąt Bożego Narodzenia. Akcja stypendialna i zasiłkowa.	Szkoła Podstawowa nr 10 w Jeleniej Górze
	Pomoc psychologiczno - pedagogiczna w szkole. Pomoc rodzinom dzieci objętych kształceniem specjalnym. Kierowanie do innych instytucji pomocowych. Realizacja rządowego programu "Wyprawka szkolna".	Szkoła Podstawowa nr 13 w Jeleniej Górze
	Organizacja kształcenia specjalnego dla dzieci niedosłyszących uczęszczających do przedszkola. Umożliwienie dzieciom niepełnosprawnym uczęszczanie do przedszkola.	Miejskie Przedszkole Nr 4 w Jeleniej Górze
	Przedszkole prowadzi indywidualne i grupowe konsultacje z rodzicami i opiekunami dzieci niepełnosprawnych w zakresie wspierania ich w wychowaniu opiece i edukacji dzieci. Prowadzi konsultację w zakresie : zajęć logopedycznych, psychologicznych, rehabilitacyjnych, terapeutycznych (integracji sensorycznej, tyflopedagogiki, neurologopedii, arteterapii, muzykoterapii)	Miejskie Integracyjne Przedszkole nr 14 w Jeleniej Górze
	Stworzenie dla wszystkich dzieci z orzeczeniami Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych oraz dostosowanie zajęć rewalidacyjnych do ich potrzeb i zaleceń w orzeczeniach. Zatrudnienie, do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi, nauczyciela wspomagającego, logopedę, psychologa , tyflopedagoga oraz terapeutę pedagogicznego. Konsultacje indywidualne dla rodziców w zakresie wspierania ich w opiece, wychowaniu i edukacji. Konsultacje z psychologiem, logopedą i oligofrenopedagogiem.	Miejskie Przedszkole nr 2 w Jeleniej Górze
	Współpraca z MOPS w celu pomocy i poprawy sytuacji socjalno-bytowej osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Zbiórka odzieży i obuwia dla rodzin najbardziej potrzebujących przeprowadzona wśród dzieci i pracowników placówki. Organizowanie „Szlachetnej Paczki” dla rodzin dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej z okazji Świąt Bożego Narodzenia.	Miejskie Przedszkole nr 10 w Jeleniej Górze

Cel strategiczny nr 5: Tworzenie aktywnych form rehabilitacji zawodowej.

5.1. Cel operacyjny: Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych

5.2. Cel operacyjny: Tworzenie warunków do powstawania i utrzymania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych

5.3. Cel operacyjny: Utworzenie systemu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Lp	Działanie	Realizator
	Preorientacja zawodowa dla uczniów i słuchaczy niepełnosprawnych oraz ich rodziców prowadzona przez doradcę zawodowego na terenie placówki, uczestnictwo w giełdach pracy, rozmowy z pracodawcami.	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Jeleniej Górze
	Prowadzenie Klubu Integracji Społecznej. W zajęciach Klubu w ramach projektu „Postaw na siebie II” - instrument aktywizacji zawodowej - w 2017 roku uczestniczyło 24 osoby.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
	Dział Rehabilitacji MOPS w ramach „Punktu informacji dla osób niepełnosprawnych” oraz bieżącej pracy, udziela informacji pracodawcom o rodzajach ulg, zwolnieniach i dotacjach z tytułu zatrudniania osób niepełnosprawnych.	
	Przygotowanie stanowisk pracy dla 4 osób niepełnosprawnych – stażystów, skierowanych z Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych.	Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej Książnica Karkonoska
	W 2017 roku 2 niepełnosprawne osoby bezrobotne z Jeleniej Góry uczestniczyły w poradzie grupowej pt. „Własna firma – dotacje”. W związku z otrzymaniem środków na podjęcie działalności gospodarczej, do końca grudnia 2017 roku, z ewidencji urzędu zostało wykreślonych 3 bezrobotnych niepełnosprawnych z Jeleniej Góry. W 2017 roku, ze środków Funduszu Pracy - na staż skierowano 15 bezrobotnych niepełnosprawnych z Jeleniej Góry. Stażyści nabywali umiejętności między innymi na stanowiskach: pracownik kancelaryjny, pracownik obsługi biurowej, sprzedawca, pracownik gospodarczy, recepcjonista, sekretarka, fakturzysta, kelner, administrator świadczeń, technik archiwista, spec. ds. handlu i marketingu, asystent ds. standardów sklepowych, ogrodnik terenów zielonych, konserwator oraz pomocnik mechanika. W omawianym okresie Urząd Pracy dysponował środkami PFRON, w ramach których 1 osoba niepełnosprawna poszukująca pracy odbyła staż. Ponadto elementami wspierającymi realizację staży były: <ul style="list-style-type: none"> zwrot kosztów dojazdu na staż – skorzystała 1 osoba z Jeleniej Góry, zwrot kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną – 2 osoby z Jeleniej Góry. Prace społecznie użyteczne – to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Od lat ta forma wsparcia cieszy się dużą popularnością wśród osób niepełnosprawnych. W 2017 r. 35 bezrobotnych niepełnosprawnych z Jeleniej Góry zostało skierowanych do prac społecznie użytecznych w jednostkach pomocy	Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze

<p>społecznej, jednostkach edukacyjnych oraz instytucjach na rzecz społeczności lokalnej.</p> <p>W grudniu 2016 roku Powiatowa Rada Zatrudnienia pozytywnie zaopiniowała celowość realizacji w 2017 roku Programu Aktywizacja i Integracja (PAI). Wśród osób realizujących PAI były 3 osoby niepełnosprawne z Jeleniej Góry.</p> <p>W ramach programu pn. „Praca dla młodych”, w 2017 r. zatrudniono 1 niepełnosprawnego bezrobotnego z Jeleniej Góry.</p> <p>W celu aktywizacji zawodowej bezrobotnych powyżej 50 roku życia, ustawodawca wprowadził możliwość ubiegania się przez pracodawców lub przedsiębiorców o dofinansowanie wynagrodzeń skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia.</p> <p>Korzystając z tej formy pomocy, 1 osoba niepełnosprawna z Jeleniej Góry znalazła w 2017r. zatrudnienie.</p> <p>Od stycznia do grudnia 2017 roku pozyskano 408 ofert pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy niepełnosprawnych: z Jeleniej Góry - 366 ofert, z powiatu jeleniogórskiego - 42 oferty. W analizowanym okresie zgłoszono tylko 2 oferty pracy z sektora publicznego dla osób niepełnosprawnych – obie z Jeleniej Góry. Liczba ofert pracy zgłoszonych w 2017 roku dla osób niepełnosprawnych była wyższa o 33,3 % w porównaniu do 2016 roku. Było to związane z większym napływem ofert pracy dla tej populacji bezrobotnych z tzw. otwartego rynku. Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych zgłaszały w analizowanym okresie zakłady pracy chronionej i inne podmioty, które wygrywały przetargi na ochronę mienia i prace porządkowe w firmach funkcjonujących na terenie Jeleniej Góry. Podstawową barierą w realizacji ofert adresowanych do osób niepełnosprawnych była zdecydowana przewaga w rejestrze osób z lekkim stopniem niepełnosprawności. Zakłady Pracy Chronionej, ze względu na refundacje PFRON, preferowały zatrudnienie niepełnosprawnych bezrobotnych z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności, a takich osób, na 31.12.2017 r., było tylko 33,3%.</p> <p>Zgłaszane oferty pracy dla osób niepełnosprawnych dotyczyły, między innymi takich stanowisk pracy jak: sprzątaczką, operator maszyn, młodszy wartownik, pracownik ochrony, robotnik gospodarczy, pracownik serwisu sprzątającego, strażnik i sprzedawca.</p> <p>W ogólnej liczbie zgłoszonych 408 ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych było m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 34 oferty pracy - Dr. Schneider Automotive Polska Sp. z o.o. – Radomierz • 34 oferty pracy - Dse Draexlmaier Wyposażenie Wnętrz Samochodowych • 31 ofert pracy – PU Jarex Sp. z o.o. • 26 ofert pracy – Agencja Detektywistyczna i Ochrony Joker Sp. z.o.o • 20 ofert pracy - Randstad Sp. z o.o. • 10 ofert pracy - Kodar Sp. z o.o. • 10 ofert pracy – Impel Security Polska Sp. z o.o. <p>Ogółem w analizowanym okresie pośrednicy pracy i doradcy klienta wydali 453 skierowania do pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych niepełnosprawnych, w tym 294 dla niepełnosprawnych bezrobotnych z Jeleniej Góry.</p> <p>W ogólnej liczbie podejmujących pracę dominowały osoby z Jeleniej Góry – 129 osób - 61,4%. Związane było to z większym napływem ofert pracy z firm działających w Jeleniej Górze, zwłaszcza zakładów pracy chronionej oraz firm zewnętrznych, które rekrutowały i delegowały do pracy w swoich oddziałach zlokalizowanych w Jeleniej Górze.</p> <p>Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy określa podstawowe usługi rynku pracy. Są to: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz organizacja szkoleń. Usługi rynku pracy wykonywane są na podstawie przepisów ustawy przez publiczne służby zatrudnienia z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych i dokumentów elektronicznych.</p> <p>Od czerwca 2014 roku zadania realizowane przez Kluby Pracy odbywają się w ramach</p>	
--	--

<p>poradnictwa zawodowego. W okresie I – XII 2017 roku odbyły się 2 cykle szkoleniowe z zakresu umiejętności poszukiwania pracy. Szkoleniem objęto 3 osoby niepełnosprawne zamieszkałe w Jeleniej Górze.</p> <p>Z usług poradnictwa zawodowego skorzystało 58 bezrobotnych niepełnosprawnych z Jeleniej Góry:</p> <p>Porady indywidualne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, które skorzystały z porad indywidualnych - 17 osób, <p>Poradnictwo grupowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, które skorzystały z porad grupowych - 31 osób, <p>Grupowa informacja</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób uczestniczących w grupowych spotkaniach informacyjnych - 7 osób, <p>Szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy - 3 osoby.</p> <p>W 2017 roku, w ramach poradnictwa grupowego, przeprowadzono zajęcia warsztatowe, skierowane do osób posiadających orzeczoną grupę niepełnosprawności, „Czas na zmiany – lepsze jutro”. Celem działania było wszechstronne wspieranie osób niepełnosprawnych o różnym stopniu niepełnosprawności w ich drodze do lepszego i bardziej skutecznego radzenia sobie w sytuacji poszukiwania pracy i podejmowania zatrudnienia. W zajęciach uczestniczyło 2 bezrobotnych osób niepełnosprawnych, zamieszkałych w Jeleniej Górze.</p> <p>Osobom niepełnosprawnym dedykowane były również porady grupowe „Niepełnosprawni na rynku pracy”, których celem było zapoznanie się z działaniami zmierzającymi do poprawy sytuacji zawodowej niepełnosprawnych – uczestnikami byli niepełnosprawni oraz osoby ubiegające się o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wyłonione przez doradców zawodowych w drodze indywidualnych porad. W 2017 r. odbyły się 4 edycje, w których uczestniczyło 22 niepełnosprawnych bezrobotnych z Jeleniej Góry.</p> <p>Ponadto 7 bezrobotnych niepełnosprawnych z Jeleniej Góry brało udział w następujących poradach grupowych, adresowanych do wszystkich osób zarejestrowanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Własna firma – dotacje” – 2 osoby, • „Dokumenty aplikacyjne” – 1 osoba, • „Odkryj swój potencjał” - 1 osoba, • „Autoprezentacja i przygotowywanie do rozmowy z pracodawcą” - 2 osoby, • „Jak skutecznie poruszać się po rynku pracy” - 1 osoba. 	
<p>Prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej celem rehabilitacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych (21 uczestników). Uczestnikami zajęć są osoby dotknięte schorzeniami somatycznymi, psychicznymi i umysłowymi. Zajęcia są oparte na indywidualnych programach, które zawierają formy i zakres rehabilitacji. Ustalenie programu następuje po okresie adaptacji, poznaniu zainteresowań, określaniu możliwości i zdolności uczestnika przy uwzględnianiu jego oczekiwań, potrzeb i przygotowania zawodowego.</p>	<p>Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze</p>
<p>Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez regularne dyżury doradcy zawodowego oraz realizację Indywidualnych Planów Zatrudnienia (uczestniczyło 42 osoby niepełnosprawne).</p> <p>Dofinansowanie dowozu osób niepełnosprawnych do pracy w pensjonacie w Szklarskiej Porębie (8 osób niepełnosprawnych).</p>	<p>Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej</p>
<p>Prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej celem rehabilitacji społecznej i wstępnej zawodowej osób niepełnosprawnych (40 uczestników). W warsztatach - oprócz zajęć w pracowniach tematycznych, które są podstawową formą działania terapeutycznego, prowadzona jest rehabilitacja ruchowa, terapia psychologiczna, muzykoterapia. Działają też: Rada Uczestników, grupa aktywizacji zawodowej, grupa self-advokatów, zespół muzyczny, sekcja Olimpiad Specjalnych, koło dyskusyjne.</p>	<p>Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jeleniej Górze</p>
<p>Uczelnia promowała projekty finansowane z Funduszy Europejskich oraz PFRON,</p>	<p>Karkonoska</p>

	<p>m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowy program aktywizacji zawodowej młodych osób niepełnosprawnych z kategorii NEET w woj. dolnośląskim • Wsparcie aktywizacyjne osób niepełnosprawnych pow. 30 r.ż. 	Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze
	<p>Zorganizowanie w 2017 r. 10 turnusów wczasowych i rehabilitacyjnych, letnich i dwa świąteczno-noworoczne na wyraźne życzenie osób samotnych (tę formę wypoczynku zorganizowaliśmy po raz trzeci, przedstawiając ofertę 1 wyjazdu nad morze do Darłówka i 1 wyjazdu do Zakopanego). Łącznie ze zorganizowanych form wypoczynku w 2017 roku skorzystało 411 w tym 177 osób z turnusów rehabilitacyjnych.</p>	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Jeleniej Górze
	<p>Mnemonotechniki z przedstawicielami Wyższej Szkoły Bankowej. Przygotowanie materiałów na lekcje wychowawcze z zakresu preorientacji zawodowej. Uczestnictwo w warsztatach doradztwa zawodowego we współpracy z Bankiem Zachodnim. Spotkanie z okazji dnia Walki z Otyłością z p. Maciejem Kurkowskim – reprezentantem kadry Polski na Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w saneczkarstwie.</p>	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział młodzieży niepełnosprawnej w zajęciach z doradztwa zawodowego organizowanego przez szkolnego doradcę zawodowego, • możliwość korzystania z konsultacji ze szkolnym doradcą zawodowym. 	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych
	<p>Warsztaty dotyczące planowania własnej kariery edukacyjnej dla uczniów gimnazjum i liceum, ankietowanie i analiza wyników prowadzone przez Centrum informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Jeleniej Górze.</p>	ZSO nr 1 w Jeleniej Górze
	<p>Otoczenie opieką i wsparciem osoby niepełnosprawne odbywające praktykę w szkole i poza nią. Rozmowy z pracodawcami.</p>	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze
	<p>Współpraca z Ochotniczymi Hufcami Pracy przy organizacji w szkole Targów Pracy i Edukacji. Zorganizowanie w szkole Mobilnego Centrum OHP. Organizowanie i pomoc w znajdowaniu praktyk zawodowych.</p>	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”
	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia rewalidacyjne, • praktyki zawodowe, • motywację, wsparcie i pomoc indywidualną. 	Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze
	<p>Rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych na podstawie badań lekarskich, diagnoz nauczycielskich, opinii psychologiczno-pedagogicznych, wytworów pracy edukacyjnej uczniów, rozmów z uczniami, rodzicami, nauczycielami, obserwacji pedagogicznej. Realizacja zaleceń opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów niepełnosprawnych przez nauczycieli poprzez dostosowanie nauczania i indywidualizację oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dostosowanie warunków i form przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego do potrzeb psychofizycznych uczniów poprzez m.in. przedłużenie czasu pracy, zastosowanie szczegółowych kryteriów oceniania prac, umożliwienie przyjmowania leków podczas egzaminu. Kierowanie uczniów z wcześniej wykrytymi wadami rozwojowymi do specjalistycznych placówek medycznych i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.</p>	Szkoła Podstawowa nr 2 w Jeleniej Górze
	<p>Umożliwienie odbycia wolontariatu osobie z niepełnosprawnością ruchową</p>	Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze
	<p>Spotkanie z doradcą zawodowym z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.</p>	Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze

		Górze
	Dostosowanie harmonogramu czasu pracy i planu urlopów do potrzeb zatrudnionych w placówce 7 osób z niepełnosprawnością w 3 różnych stopniach.	Miejskie Integracyjne Przedszkole nr 14 w Jeleniej Górze

Cel strategiczny nr 6: Współpraca przy budowie kompleksowego systemu rehabilitacji leczniczej.

6.1. Cel operacyjny: Dostosowanie opieki medycznej do potrzeb osób niepełnosprawnych

6.2. Cel operacyjny: Wspieranie wczesnej interwencji

6.3. Cel operacyjny: Wzmacnianie instytucji zajmujących się rehabilitacją leczniczą osób niepełnosprawnych

Lp	Działanie	Realizator
	<p>Stwarzanie warunków do prowadzenia kompleksowej rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych oraz zaopatrzenia w odpowiedni sprzęt ortopedyczny, rehabilitacyjny i pomocniczy.</p> <p>Na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów, w 2017 roku wydatkowano kwotę 488.598,00 zł, w tym na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 5 niepełnosprawnych osób – 9.596,00 zł, • dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 2 podmiotów prowadzących działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych – 20.000,00 zł, • dofinansowanie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla 875 osób – 459.002,00 zł. <p>Należy podkreślić, że dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne jest niezmiernie ważnym zadaniem, gdyż są to środki i sprzęty niezbędne do godnego i pełniejszego funkcjonowania tych osób w środowisku. Należą do nich: protezy kończyn i protezy piersi, aparaty słuchowe i systemy FM, wózki inwalidzkie, materace i poduszki przeciwoleżynowe, ortezy, obuwie i gorsety ortopedyczne, peruki, kule, pieluchomajtki oraz worki stomijne i cewniki, protezy powietrzne.</p> <p>W ramach projektu „Postaw na siebie II” - realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, zgodnie z „Indywidualnym Programem Integracji Zawodowej i Społecznej Osoby Niepełnosprawnej” w roku 2017 przewidziano udział osób niepełnosprawnych w instrumencie aktywizacji zdrowotnej, tj. udział w zespołach ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo lub zajęciach rehabilitacyjnych, zgodnie z potrzebami osoby z niepełnosprawnością.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze</p>
	<p>1.Działalność diagnostyczna:</p> <p>W roku szkolnym 2016/17 w Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej przeprowadzono 2915 badań diagnostycznych w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diagnoz psychologicznych – 1129 • diagnoz pedagogicznych – 1115 • diagnoz logopedycznych – 508 • diagnoz lekarskich dla potrzeb Zespołu Orzekającego – 158 • badań przesiewowych logopedycznych – 1277 	<p>Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jeleniej Górze</p>

Ogólna liczba wydanych opinii wyniosła 570. Najwięcej wydanych opinii dotyczyło:

- innych opinii o przebadanych 174; w tej kategorii ujęte są również pisemne informacje o wynikach badań przeprowadzonych w poradni;
- dostosowania wymagań edukacyjnych, wynikających z programu nauczania, do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia – 138;
- objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce – 125

W wyniku prac Zespołu Orzekającego ogółem wydano 16 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie oraz 257 orzeczeń:

- potrzebie kształcenia specjalnego – 153,
- o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych – 4,
- o potrzebie nauczania indywidualnego – 90
- uchylające – 9
- o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego – 1

2. Pomoc udzielana nauczycielom, rodzicom i wychowawcom:

- Treningi – 96 osób,
- Warsztaty dla rodziców, nauczycieli, pedagogów i wychowawców placówek – 372 osoby:
  - „Szkoła dla rodziców i nauczycieli”
  - „Bądź autorem swojej kariery”
  - „Praca z uczniem z zespołem Aspergera w szkole”
  - „Kary i nagrody. Czy działają? Jak działają?”
  - „Jak rozmawiać z nastolatkami”
  - „Wymagaj i wspomagaj. Jak wykorzystać sytuacje życia codziennego dla wsparcia rozwoju dziecka i czego zdecydowanie nie robić”
- Terapie rodzin – 35 rodzin
- Prelekcje i wykłady. Przeprowadzono 74 spotkania nt.:
  - „Próg III-IV klasy”
  - „Adaptacja ucznia w klasie I”
  - „Ćwiczenia aparatu mowy”
  - „Zagrożenie rozwoju młodego człowieka w odniesieniu do pracy wychowawczej rodziny”
  - „Ćwiczenia oddechowe
  - „Motywacja poznawcza i zadaniowa dzieci - wspieranie i rozwijanie”
  - „Kształtowanie rozwoju mowy u dzieci 6-letnich”
  - „Pomoc dziecku w nauce”
  - „Praca z dzieckiem z zaburzeniami psychicznymi”
  - „Praca z uczniem z zaburzeniami psychicznymi (autyzm, zaburzenia odżywiania, depresja)
  - „Zagrożenia płynące z internetu”
  - „Sytuacje społecznie trudne na tle klasy, a wsparcie rodziców”
  - „Zasady pracy z dzieckiem autystycznym w kontekście nieprawidłowości funkcjonowania społecznego i sensorycznego”
  - „Wspomaganie rozwoju dziecka na początku edukacji w pracy wychowawczej”
  - „Jak wspomóc dziecko w wyborze zawodu”
  - „Specyfika pracy w poradni. Procedury orzecznicze. Formy udzielanej pomocy.”
  - „Procedury naboru do szkół ponadgimnazjalnych”
- Inne formy pomocy dla nauczycieli i rodziców - pomocą objęto 1213 osób

3. Pomoc bezpośrednia udzielona dzieciom i młodzieży:

- Terapia pedagogiczna, w tym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 64 uczniów
- Terapia logopedyczna, prowadzona przez wszystkich logopedów. Pomocą objęto

<p>284 osoby i dla 245 osób była to forma trwająca ponad 3 miesiące</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terapia psychologiczna, w tym psychoterapia – ogółem objęto 74 osoby • Socjoterapia – 2 osoby • Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym – 473 osoby W tym zawarte: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ndywidualne zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju na podstawie aktualnej <i>Opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie</i> (19 dzieci) ➤ Zajęcia terapii integracji sensorycznej (SI) ➤ Zajęcia grupowe aktywizujące do wyboru kierunku kształcenia i zawodu (20 osób) ➤ Zajęcia grupowe prowadzone w szkołach i placówkach oświatowych (507 uczniów) <p>4. Interwencje kryzysowe (58 osób) 5. Inne formy pomocy indywidualnej (37 osób) 6. Inne formy pomocy grupowej (41 osób), w tym: <ul style="list-style-type: none"> • „Terapia jękania” – zajęcia grupowe dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym • zajęcia dla dzieci z opóźnionym rozwojem psychomotorycznym, w tym z opóźnionym rozwojem mowy (7 osób) 7. Indywidualne porady zawodowe - udzielono w poradni 17 uczniom 8. Mediacje i negocjacje (3) 9. Porady bez badań (685) – udzielane przez wszystkich pracowników poradni 10. Porady po badaniach przesiewowych (259) 11. Badania przesiewowe słuchu programem „Słyszę” (119)</p>	
<p>Współpraca z Karkonoską Państwową Szkołą Wyższą w Jeleniej Górze poprzez umożliwienie im odbywania praktyk z wydziałów Fizjoterapii, Pedagogiki i Dietetyki.</p>	<p>DPS Pogodna Jesień</p>
<p>Zorganizowanie: Konsultacji z lekarzem (42 osoby niepełnosprawne). Programów rehabilitacji leczniczej realizowane pod kontrolą wykwalifikowanych rehabilitantów. Dofinansowania do wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne.</p>	<p>Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej</p>
<p>Refundacja przez Uczelnię zabiegów rehabilitacyjnych, umożliwienie korzystania z basenu, wanny z hydromasażem oraz siłowni. KPSW, z racji prowadzonych kierunków studiów fizjoterapia i pielęgniarstwo, współpracuje z uzdrowiskami i zakładami opieki zdrowotnej, m.in.: Uzdrowiskiem Cieplice, Uzdrowiskiem Świeradów- Czerniawa, Sanatorium Uzdrowiskowym AGAT, NZOZ Osteocyt – w których studenci realizują praktyki i staże.</p>	<p>Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze</p>
<p>Opieka medyczna w placówce: organizacja i wykonywanie badań profilaktycznych. Postawienie diagnozy środowiska szkolnego w zakresie bezpieczeństwa uczniów niepełnosprawnych oraz zagrożeń dla ich zdrowia. Współpraca pielęgniarki z rodzicami: uświadomienie znaczenia regularnego podawania leków oraz obserwacji ubocznych efektów ich stosowania w przypadku dzieci leczonych farmakologicznie. Kursy , szkolenia dokształcające z zakresu postępowania z osobą niepełnosprawną, szkolenie kadry pedagogicznej na temat postępowania z uczniem o specjalnych potrzebach kształcenia. Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli i kadry medycznej w celu pomocy osobom niepełnosprawnym. Szkolenie rady pedagogicznej w zakresie prawidłowego postępowania uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym, Domem Pomocy Społecznej "Pogodna Jesień" - udział w Dniu Seniora i koncert.</p>	<p>Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”</p>
<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie na terenie szkoły badań bilansowych słuchu i wzroku, • opieka pielęgniarki szkolnej, 	<p>Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • przekazywanie rodzicom informacji o świadczeniach medycznych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych oraz możliwości korzystania z nich w Jeleniej Górze i innych miejscowościach. 	
	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wizyty w Hospicjum „Caritas”, • akcje charytatywne i wolontariat („Szlachetna Paczka”). 	Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze
	<p>Wydłużenie czasu pracy pielęgniarki szkolnej w związku z obecnością w szkole uczniów z orzeczeniami o niepełnosprawności. Zorganizowanie akcji DKMS „komórkomania” na terenie szkoły. Profilaktyka raka jąder i szyjki macicy, prowadzona przez pielęgniarkę szkolną.</p>	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
	<p>W szkole obecna jest pielęgniarka szkolna utrzymująca stały kontakt z osobami niepełnosprawnymi Stały kontakt z rehabilitantami realizującymi zalecenia rewalidacyjne</p>	ZSO nr 1 w Jeleniej Górze
	<p>Współpraca z instytucjami wspierającymi rozwój psychofizyczny uczniów niepełnosprawnych oraz rozwijających empatię młodzieży szkolnej. Współpraca z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publiczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Jeleniej Górze, • Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze, • Samorządem Województwa Dolnośląskiego (w celach informacyjnych w sprawie stypendiów), • Hospicjum dla Dzieci we Wrocławiu, • Towarzystwem Chorych na Stwardnienie Rozsiane, • Towarzystwem Pomocy Św. Brata Alberta w Jeleniej Górze. • Towarzystwem Przyjaciół Dzieci. • Fundacją „Vesna”. 	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Jeleniej Górze
	<p>Przekazywanie rodzicom informacji o świadczeniach medycznych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych oraz o możliwościach korzystania z nich w Jeleniej Górze i w innych miejscowościach.</p>	Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze
	<p>Realizacja przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opiekę pielęgniarki szkolnej, • prowadzenie wśród uczniów kl I przesiewowych badań wzroku • przekazywanie rodzicom informacji o świadczeniach medycznych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych oraz o możliwościach korzystania z nich w Jeleniej Górze 	Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze
	<p>Działania podejmowane przez SP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • badania przesiewowo – logopedyczne • badania wzroku i słuchu (klasy 1), • akcja informacyjna o świadczeniach medycznych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych oraz o możliwościach korzystania z nich w Jeleniej Górze 	Szkoła Podstawowa nr 10 w Jeleniej Górze
	<p>Badania przesiewowe ramach akcji "Ratujmy dzieciom wzrok", opieka medyczna pielęgniarki szkolnej na terenie placówki, gimnastyka korekcyjna.</p>	Szkoła Podstawowa nr 13 w Jeleniej Górze
	<p>Organizacja zajęć terapeutycznych (logopedycznych, terapia pedagogiczna, integracja sensoryczna, arteterapia). Współpraca z Młodzieżowym Ośrodkiem Sportu - organizacja gimnastyki korekcyjnej. Organizacja dla dzieci i pracowników przedszkola zajęć z pierwszej pomocy.</p>	Miejskie Przedszkole Nr 4 w Jeleniej Górze
	<p>W przedszkolu prowadzony jest system wczesnego wspomaganie rozwoju, w ramach którego dzieci posiadające opinię lub orzeczenie objęte są pracą zgodnie z zakresem wskazanym przez poradnie. Najczęściej są to zajęcia logopedyczne, terapia integracji sensorycznej, psychologiczno - pedagogiczne, rehabilitacja ruchowa.</p>	Miejskie Integracyjne Przedszkole nr 14 w Jeleniej Górze

Cel strategiczny nr 7: Aktywne zaangażowanie organizacji osób niepełnosprawnych w kreowanie polityki społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych.

7.1. Cel operacyjny: Zintegrowanie i wzmacnianie organizacji działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych

7.2. Cel operacyjny: Inicjowanie partnerskiej współpracy administracji samorządowej, instytucji i organizacji działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych

Lp	Działanie	Realizator
	Zorganizowanie obchodów Światowego Dnia Głuchych na sportowo dla osób z terenu Dolnego Śląska.	Międzyszkolny Ośrodek Sportu
	Przyznanie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji MOPS w Jeleniej Górze, do organizacji 18 imprez na kwotę 49.359 zł. - w ramach promowania i propagowania imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, w których współuczestniczą osoby niepełnosprawne	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze
	Organizacja i udział w: <ul style="list-style-type: none"> • spotkaniach Dyskusyjnego Klubu Książki Mówionej w Książnicy Karkonoskiej, • III Cieplickim Maratonie Ekologicznym, • „Senioraliach”. • Olimpiadzie Sprawnościowej Grappa, • wycieczce do Muzeum Przyrodniczego w Jeleniej Górze. Współpraca z: Nadleśnictwem Śnieżka, Schroniskiem dla Zwierząt, Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii, OHP, Przedszkolem Integracyjnym nr 14 w Jeleniej Górze.	DPS Pogodna Jesień
	Współpraca z Jeleniogórskim Kołem PZN otwierająca nowe perspektywy, nowe możliwości i potencjał do rozszerzenia dotychczasowego programu i działań na rzecz środowiska osób z dysfunkcją wzroku w naszym mieście i naszym regionie. II integracyjny sptyw pontonowy „Płynmy razem” na niezwykle malowniczym nurcie rzeki Bóbr trasa Dębowy Gaj – Lwówek Śląski (26 września 2017 r.) -zadanie zostało dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Miasta Jelenia Góra.	Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku
	Uczestnictwo członków Koła wspólnie z innymi osobami niepełnosprawnymi w: <ul style="list-style-type: none"> • XVIII Powiatowym Spotkaniu Opłatkowym zorganizowanym przez Urząd Gminy Mysłakowice, Gminny Ośrodek Kultury, parafię pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w dniu 21.01.2017 r. (20 osób) • XII Opłatkowym Spotkaniu Integracyjnym Osób Niepełnosprawnych organizowanym przez Prezydenta Miasta Jeleniej Góry i Duszpasterstwo w dniu 15.01.2017 r. (25 osób) • wycieczce do Krzeszowa na XVIII Diecezjalną Pielgrzymkę Osób Niepełnosprawnych i Przyjaciół w dniu 02.09.2017 r. – uczestniczyło 50 osób. 	Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski Koło w Jeleniej Górze
	Udział członków stowarzyszenia w: <ul style="list-style-type: none"> • XV Wystawie Produktów Regionalnych Wyprodukowano Pod Śnieżką organizowanej przez KARR S.A. • III Jeleniogórskich Targach Organizacji Pozarządowych 	Stowarzyszenie Osób Przewlekłe Chorych „Pomocna Dłoń”

	<ul style="list-style-type: none"> • spotkaniach integracyjnych środowisk osób niepełnosprawnych • wspólnych wyjściach do kina, teatru, filharmonii. 	
	<p>Współpraca KPSW z Karkonoskim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informowanie studentów o projektach realizowanych przez KSON • zachęcanie do korzystania z Centrum Informacji i Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami • promowanie w KSON działań studentów na rzecz osób niepełnosprawnych. 	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze
	<p>Akcje oddawania krwi młodzieży szkolnej oraz pracowników szkoły. Działania Samorządu Uczniowskiego i Rady Szkoły na rzecz niepełnosprawnych. Zorganizowanie akcji Dzień Dawcy – prelekcja na temat osób chorych na białaczkę, składanie deklaracji dawcy szpiku kostnego. Akcje prowadzone na rzecz Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych – bieżące wykonywanie prac remontowych. Aktywne działania szkolnych kół TPD, PCK i koła Caritas na rzecz osób niepełnosprawnych. Współpraca z Zespołem Szkół i Placówek Specjalnych, MOPS, Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Jeleniej Górze, Ośrodkiem Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Wałbrzychu. Zbiórka makulatury, z której uzyskana suma przekazana została na zakup lekarstw i artykułów pierwszej potrzeby. Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze – współpraca pedagoga szkolnego w zakresie rozwiązywania problemów psychologiczno – pedagogicznych. Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w diagnozowaniu potrzeb uczniów, stała współpraca z psychologiem poradni (dyżury konsultacyjne w ZST „Mechanik”).</p>	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”
	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nawiązanie współpracy z Fundacją CUD (działalność na rzecz osób niepełnosprawnych), • spotkanie z Romanem Geftasewiczem, • akcję zbierania nakrętek, • współpracę z Zespołem Szkół i Placówek Specjalnych w Jeleniej Górze. 	Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze
	<p>Współpraca szkoły z MOPS. OIK, Stacją Sanitarno- Epidemiologiczną, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną. Stałe konsultacje w czasie wywiadówek dla uczniów i rodziców na terenie szkoły z pracownikiem Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz dzieci niepełnosprawnych i ubogich: zbiórka pieniędzy w ramach akcji „Adopcja na odległość”. Zorganizowanie akcji „Nieśmy pomoc dzieciom z domu dziecka” – zorganizowanie zbiórki artykułów chemicznych, szkolnych i zabawek.</p>	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
	<p>Aktywna współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną diagnozującą potrzeby uczniów niepełnosprawnych. Comiesięczne dyżury psychologa z PPP w celu udzielenia wsparcia w trudnych sytuacjach szkolnych i rodzinnych.</p>	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze
	<p>Wsparcie fundacji „Pomóż i Ty” działającej na rzecz osób niewidomych i niepełnosprawnych poprzez rozprowadzanie cegiełek. Organizowanie zbiórki nakrętek oraz kwestowanie na rzecz chorego na SM młodego Jeleniogórczanina. W ramach wolontariatu wsparcie podopiecznych ZOLu Współpraca z: TPD, JCK, Domem Dziecka Nadzieja, Zolem – Caritas, Fundacja „Pomóż i Ty”, z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w diagnozowaniu potrzeb uczniów niepełnosprawnych. Aktywne działania wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych.</p>	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych
	<p>Stała współpraca z „Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych przy Staroście Jeleniogórskim oraz z „Towarzystwem chorych na stwardnienie rozsiane</p>	ZSO nr 1 w Jeleniej Górze

	w Jeleniej Górze”, Publiczną Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną oraz Poradnią Zdrowia Psychicznego w Jeleniej Górze. Warsztaty zorganizowane przy współpracy z osobami przynależnymi do ww. organizacji oraz wizyta przyjaciół ze Szkoły Specjalnej podczas Balu integracyjnego są cennym źródłem informacji uwrażliwiającym naszych uczniów na problemy osób niepełnosprawnych.	
	W miarę możliwości psychofizycznych uczniów z niepełnosprawnościami, włączanie ich w zajęcia aktywności fizycznej, organizowanych w szkole, udział w zajęciach gimnastyki korekcyjnej, w zajęciach tanecznych. Zachęcanie uczniów do udziału w wycieczkach turystycznych i krajoznawczych. Kształtowanie u uczniów kompetencji społecznych niezbędnych w radzeniu sobie w sytuacjach trudnych, wskazywanie na prozdrowotne i rozwijające formy aktywności w czasie pozalekcyjnym. Organizowanie różnorodnych form aktywności integracyjnych np. rozgrywek sportowych dla dzieci pełnosprawnych i niepełnosprawnych.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Jeleniej Górze
	Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno - Wychowawczym, MOPS, z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w diagnozowaniu potrzeb uczniów (stała współpraca z psychologiem poradni).	Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze
	Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w diagnozowaniu potrzeb uczniów - stała współpraca. Organizowanie akcji charytatywnych wspierających działania na rzecz osób niepełnosprawnych: np. "Nakręczeni". Współpraca z Przedszkolem Integracyjnym nr 14.	Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze
	Współpraca z MOPS, Karkonoskim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych, Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Jeleniej Górze, TPD. Współpraca pedagoga szkolnego w zakresie rozwiązywania problemów psychologiczno-pedagogicznych. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w diagnozowaniu potrzeb uczniów, stała współpraca z psychologiem poradni (konsultacje psychologa na terenie szkoły dla rodziców, lekcje wychowawcze i warsztaty). Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze.	Szkoła Podstawowa nr 7 w Jeleniej Górze
	Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze – współpraca pedagoga szkolnego w zakresie rozwiązywania problemów psychologiczno – pedagogicznych. Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w diagnozowaniu potrzeb uczniów, stała współpraca z psychologiem poradni (lekcje wychowawcze).	Szkoła Podstawowa nr 10 w Jeleniej Górze
	Współpraca z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.	Szkoła Podstawowa nr 13 w Jeleniej Górze
	Współpraca z Zakładem Opiekuńczo – Leczniczym CARITAS diecezji legnickiej przy ul. Żeromskiego.	Miejskie Przedszkole Nr 4 w Jeleniej Górze
	Współpraca z Karkonoską Państwową Szkołą Wyższą w Jeleniej Górze, Wałbrzyską Wyższą Szkołą Zarządzania i Przedsiębiorczości, Dolnośląską Szkołą Wyższą we Wrocławiu w zakresie praktyk studenckich i zajęć ze studentami kierunku fizjoterapia, w ramach ćwiczeń ogólnousprawniających dla całych grup jak i rehabilitacyjnych dla poszczególnych dzieci.	Miejskie Integracyjne Przedszkole nr 14 w Jeleniej Górze
	Udział przedszkolaków (w tym dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności) w konkursie „Bezpiecznie żyć”, Współpraca Z Oddziałem Przedszkolnym z Zespołu Szkół i Placówek Specjalnych w Jeleniej Górze (w ramach współpracy dzieci z MP 2, uczestniczyły w zajęciach integracyjnych w celu rozwoju empatii i tolerancji względem osób niepełnosprawnych, a dzieci z Przedszkola Specjalnego są zaproszone do udziału w zabawach integracyjnych na terenie naszego przedszkola).	Miejskie Przedszkole nr 2 w Jeleniej Górze
	Realizacja celu poprzez: • udział uczniów w zajęciach sportowych: Orlik. Lodowisko, Termy Cieplickie,	Młodzieżowy Ośrodek

	siłownia, kręgielnia, ścianka wspinaczkowa, <ul style="list-style-type: none"> • udział uczniów w wycieczkach turystyczno-krajoznawczych, • organizacje Zielonej Szkoły (Koszalin), • zajęcia edukacyjno-wychowawcze na temat zdrowego stylu życia, z naciskiem na właściwe odżywianie i przeciwdziałanie uzależnieniom.	Socjoterapii w Jeleniej Górze
--	---	----------------------------------

Cel strategiczny nr 8: Promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku osób niepełnosprawnych.

8.1. Cel operacyjny: Umożliwianie osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w regularnej aktywności fizycznej

8.2. Cel operacyjny: Popularyzowanie turystyki wśród osób niepełnosprawnych

Lp	Działanie	Realizator
	Aktualizacja i dodruk folderu „Wędrówki Jeleniogórskim Traktem Śródmiejskim” - przedstawiająca najważniejsze zabytki w Mieście z określeniem ich dostępności dla osób niepełnosprawnych. Folder wydano w trzech wersjach językowych (niemieckiej, czeskiej i angielskiej), w łącznym nakładzie 25.000 egzemplarzy. Adresatami wydawnictwa są turyści oraz mieszkańcy Jeleniej Góry. Kolportaż folderów odbywa się w punktach informacji turystycznej na terenie Jeleniej Góry, powiatu jeleniogórskiego oraz poprzez Dolnośląską Organizację Turystyczną. Foldery dystrybuowane są podczas targów turystycznych w kraju i za granicą, a także podczas imprez kulturalnych, turystycznych i sportowych organizowanych na naszym terenie.	Urząd Miasta Jelenia Góra (Wydział Kultury i Turystyki)
	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych na kwotę 149.879,00 zł. Liczba ubiegających się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych ogółem wyniosła 426 osób, w tym 159 opiekunów. Wyłacono dofinansowanie dla 139 osób, w tym 61 opiekunów.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznych
	Organizacja wypraw krajoznawczych (Ogród Japoński, Wrocław, Twardocice, zamek Grodziec, Wodospad Podgórznej w Przesiece, Wodospad Szklarka, Kolorowe Jeziorka, sztolnie Wałbrzych, Karkonosze). Gimnastyka przy muzyce, zajęcia relaksacyjne, gimnastyka na świeżym powietrzu, nordic walking, gry zespołowe (bule, badminton itp.)	DPS Pogodna Jesień
	Zorganizowanie: <ul style="list-style-type: none"> wycieczki na Śnieżkę w dniu Św. Wawrzyńca wycieczki do Czech (Jońskie Łącznie – Jesienny Spacer w Koronach Drzew) 	Stowarzyszenie Osób Przewlekle Chorych „ Pomocna Dłoń”
	Umożliwianie osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w regularnej, grupowej aktywności fizycznej poprzez organizację spacerów Nordic Walking, ćwiczeń na matach, aerobiku, zajęć z elementami tańca (42 osób niepełnosprawnych). Nauka gry w bule - zajęcia prowadzone przy współpracy z Okręgowym Towarzystwem Krzewienia Kultury Fizycznej „Karkonosze” (42 osoby niepełnosprawne). Realizacja rehabilitacji leczniczej poprzez udział w indywidualnej formie terapii (zaleconej przez lekarza Zakładu) oraz realizacja zabiegów leczniczych zlecanych poza Zakładem.	Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej
	Promocja aktywnego stylu życia przez udział członków PZN w: <ul style="list-style-type: none"> wędrówkach z Kijami w dniu 17.06.2017 r zorganizowane przez Poseł na Sejm RP Zofię Czernow (uczestniczyło 8 osób) spartakiadzie sportowo-rehabilitacyjnej -realizacja zadania dofinansowanego z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze ze środków PFRON, organizowanej w dniach 15-17.09.2017 r. (uczestniczyło 20 osób) 	Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski Koło w Jeleniej Górze

	<ul style="list-style-type: none"> • rajdzie pt. „Jelenia Góra w oczach Niewidomego” realizacja projektu dofinansowanego z Urzędu Miasta Jeleniej Góry oraz ze środków własnych. Zadanie realizowane dla 20 Członków Koła w dniach 15-16.07.2017 r. 	
	Organizacja biesiady integracyjnej „Grillowanie na polanie” (100 uczestników) oraz wycieczki integracyjnej do Czarnogóry (47 uczestników).	Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze
	<p>Uczestnictwo Członków SIW-u w bardzo atrakcyjnych wycieczkach autokarowych organizowanych przez Klub Seniora i Wolontariusza w Jeleniej Górze:</p> <p>23.06. 2017 r. Zamek Świny, Zamek Bolków i miasto Bolków</p> <p>22.07. 2017 r. Marciszów, Rudawy Janowickie- Kolorowe Jeziorka, Krzeszów, Chełmsko</p> <p>19.08.2017 r. Lubomierz, Gryfów – Zamek Gryf</p> <p>19.09.2017 r. Zamek Czocha, Zapora Złotnicka, Zapora Leśniańska</p> <p>07.10.2017 r. Kamienna Góra, Rynek, Muzeum Tkactwa, Sztolnie Avado.</p>	Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku
	<p>Uczestnictwo Członkowie Związku w następujących wydarzeniach :</p> <ul style="list-style-type: none"> • XVI Dolnośląskie Zawody Wędkarskie 2017, • Wycieczka Żywiec i okolice 2017, • Międzynarodowy Dzień Głuchego 2017 • Impreza Mikołajkowa i Spotkanie Opłatkowe 2017 • Spotkanie opłatkowe organizowane przez Duszpasterstwo Niepełnosprawnych • XVIII Pielgrzymka Osób Niepełnosprawnych do Krzeszowa • Spotkanie edukacyjno – integracyjne w Świetlicy środowiskowej Harcówka • Spotkanie edukacyjne Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych – Karpacza • imprezach klubowych: Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Tłusty Czwartek, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Wycieczki piesze i rowerowe, zajęcia przeciwdziałające wykluczeniu cyfrowemu, zajęcia z estetyterapii i kinezyterapii. 	Polski Związek Głuchych Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego dla Osób Niesłyszących Oddziału Dolnośląskiego
	Organizacja 4 wycieczek, w których uczestniczyło 206 osób oraz pikniku i rajdu pieszego.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
	Możliwość wyboru przez studentów spośród różnych aktywności dostosowanych do swoich możliwości bądź zainteresowań. Mogą także nieodpłatnie korzystać z zaplecza sportowo-rekreacyjnego, dostępnego na uczelni .	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze
	<p>Udział w zajęciach wychowania fizycznego w miarę możliwości psychofizycznych ucznia oraz wg zaleceń lekarskich, udział w rajdach i zawodach sportowych, udział w Szkolnym Dniu Sportu</p> <p>Udział osób niepełnosprawnych w wycieczkach, rajdach szkolnych i warsztatach geograficznych.</p> <p>Tydzień Promocji Zdrowia – impreza szkolna promująca zdrowy styl życia, w której udział wzięli specjaliści z zakresu zdrowia fizycznego i psychicznego.</p>	ZSO nr 1 w Jeleniej Górze
	Dostosowanie zajęć z wychowania fizycznego do możliwości i potrzeb uczniów niepełnosprawnych.	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze
	<p>Organizacja zawodów sportowych i turniejów dla uczniów z orzeczeniami - mecze nauczyciele kontra uczniowie.</p> <p>Uczestnictwo młodzieży z orzeczeniem o niepełnosprawności w zawodach sportowych.</p> <p>Udział młodzieży przewlekle chorej w koncertach organizowanych przez filharmonię, spektaklach teatralnych, wystawach i innych akcjach organizowanych w szkole, konkursach, wycieczkach turystyczno-krajoznawczych.</p>	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”

<p>Udział uczniów o specjalnych potrzebach w programach edukacyjnych związanych z profilaktyką dotyczącą szkodliwości palenia tytoniu, zagrożenia chorobą nowotworową, profilaktyki uzależnień.</p>	
<p>Udział młodzieży w integracyjnym plenerze malarskim we Wleniu. Udział młodzieży z orzeczeniami o niepełnosprawności w zajęciach dodatkowych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia.</p>	<p>Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze</p>
<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowania fizycznego, • wycieczki turystyczne z uwzględnieniem potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnościami. 	<p>Zespół Szkół Ekonomiczno- Turystycznych w Jeleniej Górze</p>
<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promocję zdrowego stylu życia poprzez udział uczniów niepełnosprawnych w festynie pn. „Śniadek” oraz innych zajęciach edukacyjnych, sportowych, dodatkowych rozwijających zainteresowania i zdolności uczniów niepełnosprawnych, • zapewnienie możliwości uczestnictwa w zajęciach wych. fiz. na miarę możliwości i potrzeb uczniów niepełnosprawnych, • dostosowanie programu wycieczek klasowych do możliwości uczniów niepełnosprawnych, • udział młodzieży niepełnosprawnej w wycieczkach turystycznych i dydaktycznych. 	<p>Zespół Szkół Ogólnokształcą- cych i Technicznych</p>
<p>Promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku osób z niepełnosprawnościami poprzez: zajęcia edukacyjne, zajęcia sportowe, zajęcia dodatkowe rozwijające zainteresowania i uzdolnienia. Uczniowie z niepełnosprawnościami uczestniczą w zajęciach sportowych, turystycznych i rekreacyjnych zgodnie z zaleceniami lekarskimi. Zapewnienie możliwości uczestnictwa w zajęciach wychowania fizycznego na miarę możliwości i potrzeb ucznia z niepełnosprawnością. Dostosowanie programu wycieczek klasowych do możliwości uczniów niepełnosprawności.</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze</p>
<p>Promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku osób niepełnosprawnych Uczniowie niepełnosprawni uczestniczą w zajęciach sportowych, turystycznych zgodnie z zaleceniami lekarskimi Zapewnienie możliwości uczestnictwa w zajęciach wychowania fizycznego na miarę możliwości i potrzeb ucznia niepełnosprawnego Dostosowanie programu wycieczek klasowych do możliwości uczniów niepełnosprawnych</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze</p>
<p>Kampania na temat sposobu zdrowego odżywiania (promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku), zajęcia sportowe, edukacyjne, zajęcia dodatkowe rozwijające uzdolnienia i zainteresowania. Program profilaktyczny szkoły.</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 7 w Jeleniej Górze</p>
<p>Kampania na temat sposobu zdrowego odżywiania (promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku), zajęcia dotyczące poczucia własnej wartości, zachowań asertywnych: zajęcia edukacyjne, zajęcia sportowe, zajęcia dodatkowe rozwijające zainteresowania i uzdolnienia; Uczniowie niepełnosprawni biorą udział w szkolnych wyjazdach do kina, teatru, uczestniczą w wycieczkach i warsztatach.</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 10 w Jeleniej Górze</p>
<p>Promocja zdrowego trybu życia, aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania - zawody sportowe, apele szkolne, pogadanki. Gimnastyka korekcyjna, korzystanie z bazy sportowej, nauka pływania, projekty edukacyjne.</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 13 w Jeleniej Górze</p>
<p>Udział dzieci niepełnosprawnych uczęszczających do przedszkola w spacerach i wycieczkach. Udział dzieci niepełnosprawnych w imprezach o charakterze sportowym organizowanych w przedszkolu i na terenie miasta (Olimpiada Sportowa – organizator MOS, Biegi Terenowe – organizator MP 14, Dzień Dziecka - organizator TPD).</p>	<p>Miejskie Przedszkole Nr 4 w Jeleniej Górze</p>
<p>Organizowane są wycieczki dotyczące poznania najbliższej okolicy i miasta jak i województwa. Dzieci w ramach planów pracy poznawały zmiany historyczne, które odby-</p>	<p>Miejskie Integracyjne</p>

	<p>wały się na przełomie dziejów. Organizowane są festyny i zabawy integracyjne, w których biorą udział dzieci z różnych środowisk społecznych jak i grup integracyjnych. Zorganizowano ogniska poszczególnych grup przedszkolnych wraz z rodzicami.</p>	<p>Przedszkole nr 14 w Jeleniej Górze</p>
	<p>Udział dzieci w zajęciach wspinaczkowych w Zespole Szkół Ekonomiczno- Turystycznych, zajęciach gimnastyki korekcyjnej w MOS. Udział dzieci niepełnosprawnych w codziennych spacerach oraz zabawach na świeżym powietrzu w ogrodzie przedszkolnym, uczestniczą w spotkaniach z ludźmi promującymi zdrowy styl życia.</p>	<p>Miejskie Przedszkole nr 2 w Jeleniej Górze</p>

Podsumowanie

Działania Miasta Jelenia Góra, realizowane w ramach *Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych DOMINO III* systematycznie przyczyniają się do aktywizacji społecznej i zawodowej oraz polepszenia jakości życia osób niepełnosprawnych.

W roku 2018, ostatnim roku realizacji programu Domino III, priorytetowe znaczenie będą miały: opracowanie standardów dostępności dla przestrzeni publicznej Jeleniej Góry, podjęcie działań w celu usunięcia barier i ograniczeń w tym opracowanie inwentaryzacji barier w przestrzeni publicznej oraz planu likwidacji zinwentaryzowanych barier. Za główny cel stawiamy sobie również przeszkolenie, jak największej liczby pracowników Urzędu Miasta oraz jednostek podległych, w zakresie podniesienia standardów obsługi klientów z niepełnosprawnością i osób starszych. Wszystkie te zadania chcemy realizować przy specjalistycznym wsparciu i z wykorzystaniem opinii przedstawicieli środowisk osób z niepełnosprawnościami.

W 2018 r. zostanie również opracowany kolejny, wieloletni program działań na rzecz osób niepełnosprawnych dla Miasta Jeleniej Góry.

Z up. Prezydenta Miasta
Jeleniej Góry
Piotr Paczowski
Zastępca Prezydenta Miasta